

OBČIANSKA ZODPOVEDNOSŤ A SPOLUPRÁCA

PROGRAMOVÉ VYHLÁSENIE VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
NA OBDOBIE ROKOV 2010 – 2014

August 2010

ÚVOD	3
1. DEMOKRATICKÝ ŠTÁT	5
2. PROSPERUJÚCI ŠTÁT	7
2.1 Hospodárska politika.....	7
2.2 Podnikateľské prostredie, malé a stredné podniky.....	10
2.3 Doprava, regionálny rozvoj a cestovný ruch.....	14
2.4 Pôdohospodárstvo a rozvoj vidieka.....	19
2.5 Životné prostredie.....	21
3. ŠTÁT PRE OBČANOV	23
3.1 Ochrana a podpora ľudských práv.....	23
3.2 Práca, sociálne veci, rodina.....	26
3.3 Zdravotníctvo.....	29
3.4 Školstvo, veda, mládež a šport.....	32
3.5 Kultúra.....	36
4. BEZPEČNÝ A EFEKTÍVNY ŠTÁT	40
4.1 Spravodlivosť.....	40
4.2 Vnútorň poriadok a bezpečnosť.....	43
4.3 Bezpečnostná politika a obrana.....	48
4.4 Zahraničná politika.....	50

ÚVOD

Vláda Slovenskej republiky, ktorá vzišla z vôle občanov vyjadrenej vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky konaných dňa 12. júna 2010, predstupuje podľa článku 113 Ústavy Slovenskej republiky pred Národnú radu Slovenskej republiky a tiež pred všetkými občanmi Slovenskej republiky s nasledujúcim programom.

Slovenská republika v uplynulom období vstúpila do eurozóny a schengenského priestoru. Prijatie eura je príležitosťou rásť rýchlejšie a približovať sa západným demokratickým krajinám. Skúsenosť však ukazuje, že sa tak nedeje automaticky a okamžite. Popri objektívnych vplyvoch a dôsledkoch hospodárskej krízy Slovensko prešlo obdobím poklesu dôveryhodnosti zahraničnej politiky, zhoršenia konkurencieschopnosti, nárastu korupcie, plytvania a neefektívneho nakladania s verejnými zdrojmi, poklesu kvality podnikateľského prostredia, zhoršenia vymáhateľnosti práva, rastu sociálnych rizík a nezamestnanosti a v neposlednom rade zhoršenia politickej kultúry a rozduchovania napätí.

Za najdôležitejší cieľ preto vláda Slovenskej republiky dnes považuje vytvárať predpoklady pre zvyšovanie kvality života občanov a životnej úrovne. Nevyhnutným predpokladom na dosiahnutie tohto cieľa je obnovenie rastu našej ekonomiky, obnovenie rastu našej konkurencieschopnosti. Najdôležitejším indikátorom toho, či sa to vláde darí alebo nie, bude vývoj v oblasti tvorby nových pracovných príležitostí. V tejto oblasti je dnes situácia zlá a zďaleka nielen v dôsledku krízy. Potrebujeme znovu naštartovať nielen vysoký, ale aj udržateľný ekonomický rast, ktorý so sebou prinesie aj nové pracovné príležitosti. Za najdôležitejšie v tejto súvislosti vláda Slovenskej republiky považuje:

- zdravé a udržateľné verejné financie, zastavenie prudko rastúceho zadlžovania a postupné znižovanie deficitu verejných financií;
- zlepšovanie v posledných štyroch rokoch stále sa zhoršujúceho podnikateľského prostredia, čo je nevyhnutný predpoklad prílevu investícií a rastu zamestnanosti;
- odstránenie bariér rastu zamestnanosti, napríklad zníženie odvodového zaťaženia celkovo, najmä však u málo kvalifikovanej práce, pružné formy pracovných úväzkov, medzitrh práce;
- riešenie nových sociálnych rizík: tzv. pracujúcej chudoby, zostarnutia v chudobe a rizika, keď vzdelanie prestáva byť dostatočnou ochranou pred hrozbou nízko platenej práce či nezamestnanosti; súčasný sociálny štát zlyháva pri riešení týchto akútnych sociálnych rizík;
- dôraz na rast vzdelania, vedy a výskumu, najmä z hľadiska zlepšenia upadajúcej kvality v tejto oblasti (vláda Slovenskej republiky považuje túto oblasť za kľúčovú z hľadiska udržateľnosti rastu ekonomiky a zamestnanosti v budúcnosti);
- výrazné zlepšenie v oblasti vymáhateľnosti práva a boja proti korupcii a dôsledné rešpektovanie základných práv a slobôd, vrátane príslušníkov národnostných menšín.

Prirodzene, motívom ľudského konania a každého úsilia je predovšetkým súkromie, rodina, blízki, priatelia. Vnímame svoju krajinu a hodnotíme ju aj podľa toho, aké podmienky pre život nám umožňuje si vytvoriť či aké nám vytvára. Príjem z práce, usporiadané rodinné vzťahy, úspešné deti a zdravie sú zdrojom pokoja a vnútornej rovnováhy. Kým v minulosti dominovali témy integrácie a reforiem, dnes vláda Slovenskej republiky považuje za kľúčovú tému problematiku kvality každodenného života občanov. Chceme, aby sa spoločenská debata i úsilie politikov viac zaostrili na každodenné problémy bežného príslušníka strednej vrstvy. Nastal čas, aby tí, čo poctivo pracujú a trpezlivo znášali reformy, mali istotu dobre ocenenej práce, aby sa mohli nerušene starať o svoju rodinu, aby mali k dispozícii moderné zdravotníctvo, aby ich deti dostali kvalitné vzdelanie, aby sa nemuseli obávať o svoju

budúcnosť na dôchodku. Inak povedané, aby to, čo má byť samozrejmé, naozaj samozrejmým bolo.

Vláda Slovenskej republiky pristupuje k mandátu, ktorý dostala od občanov, s plnou zodpovednosťou. Predkladá program, ktorý pomôže riešiť aktuálne problémy Slovenska a jeho občanov. Vláda Slovenskej republiky bude vítat' každú ekonomickú aj občiansku aktivitu v prospech toho, aby Slovensko bolo lepším domovom pre všetkých.

Slovensko má trpkú skúsenosť s totalitným obdobím, keď ľudia stratili slobodu a boli prinútení žiť v nedemokratickom režime, ktorý nedodržiaval základné ľudské práva a slobody. Bola pošliapovaná ľudská dôstojnosť. Vláda podporuje spravodlivé vyrovnávanie sa s týmto dedičstvom. Bude podporovať aktívnu pamäť národa a vzdelávanie občianskej verejnosti, najmä mládeže, o totalitnej minulosti. Bude podporovať inštitúcie zaoberajúce sa skúmaním príčin a dôsledkov straty slobody. Pretože pamäť a identita spolu súvisia.

1. DEMOKRATICKÝ ŠTÁT

Vláda SR vníma, že dôvera občanov v politiku a politikov je nízka. Cieľom vlády SR je, aby občania získali väčšiu dôveru v politikov a politický systém. Za svoju povinnosť preto považuje nastoliť novú politickú kultúru a etiku a dôsledne presadzovať, aby verejné inštitúcie konali vo verejnom záujme a aby konanie v rozpore s verejným záujmom bolo minimalizované a sankcionované.

Vláda SR preto navrhne zásadné obmedzenie imunity poslancov a ďalších ústavných činiteľov vrátane sudcov. Imunita poslancov Národnej rady SR sa bude vzťahovať iba na výroky poslancov na pôde Národnej rady SR. Všetci ústavní činitelia vrátane sudcov tak budú mať rovnaké postavenie a ochranu. Vláda SR navrhne úplné zrušenie priestupkovej imunity.

Vláda SR bude preto tiež presadzovať zmeny ústavného zákona o konflikte záujmov, ktoré umožnia účinnú kontrolu jeho dodržiavania, najmä aby majetkové priznania verejných funkcionárov mali takú podobu, ktorá skutočne poskytne informácie o ich majetkových pomeroch. Záujmom vlády SR je, aby verejnosť mohla kontrolovať, či majetkový prírastok verejného funkcionára zodpovedá jeho príjmom z verejnej funkcie. V takejto podobe bude vláda SR presadzovať zverejnenie majetkových priznaní.

Vláda SR tiež posúdi možnosť schválenia zákona o majetkovej zodpovednosti verejných funkcionárov.

Vláda SR si je vedomá toho, že otvorený prístup verejných inštitúcií k občanom je dôležitou súčasťou vytvárania priestoru pre nastolenie dôvery občanov v štát a jeho inštitúcie. Vláda SR bude preto presadzovať maximálnu transparentnosť činnosti verejných orgánov a inštitúcií, aby princíp „čo nie je tajné, je verejné“, s ktorým bol v roku 2001 prijímaný zákon o slobodnom prístupe k informáciám, bol reálne napĺňaný. Vláda SR presadí rozšírenie platnosti zákona o slobodnom prístupe k informáciám na všetky subjekty, ktoré sú reálne súčasťou verejného sektora.

Vláda SR si je vedomá, že efektívny boj proti korupcii vyžaduje zásadné zúženie priestoru pre korupciu a súčasne zvýšenie efektívnosti postihovania korupcie.

Vo všetkých sektoroch verejnej správy je priestorom pre korupciu akékoľvek nakladanie s majetkom štátu, verejných inštitúcií a samospráv, štátne dotácie, špecificky dotácie, resp. poskytovanie zdrojov z fondov EÚ a verejné obstarávanie. Za univerzálne nástroje na zníženie priestoru pre korupciu vláda SR považuje:

- jasné, vopred známe pravidlá,
- rozhodovanie na základe objektívnych kritérií (obmedzenie subjektívneho rozhodovania),
- transparentnosť rozhodovacích procesov umožňujúca verejnú kontrolu (prístup k informáciám, zverejňovanie informácií).

Pri nakladaní s majetkom štátu, verejných inštitúcií a samospráv bude vláda SR presadzovať transparentné a súťažné formy nakladania s majetkom štátu (verejné súťaže, dražby). Akékoľvek nakladanie s majetkom štátu musí byť prístupné verejnej kontrole bez ohľadu na to, či štát majetok predáva alebo prenajíma, alebo či ide o verejné obstarávanie.

Vláda SR bude presadzovať zverejnenie na internete všetkých zmlúv, faktúr a finančných transakcií týkajúcich sa verejných zdrojov ako podmienku ich účinnosti. Vláda SR tiež zverejní také obchodné zmluvy, kde zmluvnou stranou je štát, orgány verejnej správy a obchodné spoločnosti so 100 % podielom štátu, ktoré boli uzatvorené v minulosti.

Vláda SR tiež presadí, aby všetky nenárokovateľné dotácie a príspevky poskytnuté z verejných zdrojov boli zverejnené na internete, a zavedie súťažný princíp do procesu ich poskytovania.

Vláda SR presadí zásadnú reformu verejného obstarávania. Vláda SR bude presadzovať používanie súťažných metód verejného obstarávania, a to aj v tých prípadoch,

v ktorých to dnes nie je povinné (neprioritné služby), a zavedie sprísnenie podmienok pri podprahovej metóde verejného obstarávania. V rámci povinného elektronického verejného obstarávania bude vláda SR presadzovať aj zavedenie elektronických aukcií ako povinnej formy obstarávania vždy, keď je to možné. Vláda SR zruší možnosť využitia formálnych nedostatkov ako dôvodu vylúčenia uchádzača zo súťaže, obmedzí alebo vylúči kritérium „príliš nízkej ceny“ ako dôvod vylúčenia zo súťaže a presadí právnu úpravu, aby nebolo prípustné uzatvárať nijaké dodatky k zmluvám zásadne meniace zmluvné podmienky alebo vysúťaženu cenu. V záujme zvýšenia transparentnosti verejného obstarávania vláda SR sfunkční centrálny vestník verejného obstarávania tak, aby verejnosť mohla jednoducho vyhľadávať všetky prebiehajúce zákazky podľa rôznych kritérií, a verejným organizáciám uloží povinnosť zverejňovať v elektronickom vestníku verejného obstarávania všetky výzvy, ponuky (aj nevítané), posudky komisií a výsledky hodnotenia komisií a ich zdôvodnenia. Vláda SR presadí povinnosť oznámiť verejnú súťaž s dostatočnou lehotou pred jej vyhlásením a povinnosť zverejňovať záverečné správy.

Vláda SR tiež presadí povinnosť zverejňovať ekonomické analýzy vypracované v súvislosti s obstarávaným tovarom alebo službou na zabránenie predražovania verejných zákaziek.

Vláda SR uskutoční revíziu úradov s prezumpciou nepotrebnosti, auditu a reštrukturalizáciu ústredných a ostatných orgánov štátnej správy. Prenesie zodpovednosť za verejnú politiku z ostatných ústredných orgánov štátnej správy a iných orgánov verejnej moci na ministerstvá a zavedie opatrenia na zvýšenie kvality ich činnosti. Zefektívni a zoštíhli proces rokovania vlády. Zavedie princíp, podľa ktorého nedodržanie lehoty zo strany úradu bude zakladať právo občana na vrátenie poplatku. Posúdi možnosť schválenia zákona o majetkovej zodpovednosti volených funkcionárov.

Vláda SR má záujem vytvoriť podmienky na posilnenie nezávislosti kontroly územnej samosprávy.

Vláda SR sa bude snažiť znížiť mieru korporativizmu.

Vláda SR pripraví ústavný zákon, ktorý umožní prekonanie účinkov amnestií zastupujúceho prezidenta SR z roku 1998, ktorými sa zamedzilo dôsledné vyšetrenie a spravodlivé uzavretie trestných činov súvisiacich so zavlčením občana SR do zahraničia.

2. PROSPERUJÚCI ŠTÁT

2.1 HOSPODÁRSKA POLITIKA

Hospodárska politika vlády SR bude založená na princípoch ekonomickej slobody, konkurencie a rovnosti šancí, ale aj na takej solidarite, ktorá nevedie k závislosti a zneužívaniu, ale je postavená na adresnej a účinnej pomoci tým, ktorí sú objektívne znevýhodnení a nemôžu si pomôcť sami. Hospodárska politika založená na týchto princípoch dokáže postupne premeniť Slovensko na modernú, vyspelú krajinu, ktorá nadväzuje na pozitívne hodnoty a tradície, ale je aj otvorená novým skúsenostiam a riešeniam overeným v iných, úspešných krajinách. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach dosiahnuť rýchle a dlhodobu udržateľné úspechy.

Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Bude preto budovať štíhly a moderný štát, ktorý poskytuje ľuďom kvalitné služby. Ďalšie zoštieňovanie štátu bude spojené s urobením poriadku vo verejnej správe tak, aby sa kvalita služieb pre ľudí zvyšovala pri súčasnom znižovaní podielu verejných výdavkov na hrubom domácom produkte.

Hospodárska politika vlády SR bude vytvárať predpoklady pre zrýchľujúci sa a udržateľný ekonomický rast v podmienkach zostrujúcej sa globálnej konkurencie. Takýto rast nie je samoučelný a nie je konečným cieľom, je však nevyhnutným prostriedkom na zlepšovanie kvality života občanov Slovenska, na rast životnej úrovne a zamestnanosti, na vyrovnávanie regionálnych rozdielov, ako aj na riešenie iných naliehavých problémov.

Vo vzťahu k Európskej únii bude vláda SR podporovať tie opatrenia, ktoré urýchľujú vytváranie a liberalizáciu jednotného európskeho trhu, bude však proti nárastu európskej regulácie a byrokracie. Vláda SR je jednoznačne za zachovanie suverenity členských krajín v oblasti hospodárskej a sociálnej politiky všade tam, kde to jasne a jednoznačne neprotirečí potrebám spoločného európskeho trhu. Plne však bude podporovať európske politiky a nástroje, ktoré prispievajú k dlhodobej udržateľnosti verejných financií a k zodpovednej hospodárskej politike v jednotlivých členských štátoch EÚ, ako je napríklad Pakt stability a rastu.

Pre dlhodobý úspech Slovenska je nevyhnutný rozvoj našej ekonomiky tak, aby bola čoraz menej založená na lacnej pracovnej sile a čoraz viac sa opierala o schopnosti a vedomosti našich občanov. Pre koncepčný rozvoj vedomostnej ekonomiky bude nevyhnutné zabezpečiť systematický, koordinovaný a vzájomne prepojený postup jednotlivých rezortov, ktoré ju priamo ovplyvňujú a tvoria. Ide najmä o ministerstvo školstva (vzdelávanie, výskum a vývoj), ministerstvo hospodárstva (výskum, vývoj a inovácie), ministerstvo financií (kapitálový trh a informatizácia verejnej správy) a ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií (informačná a komunikačná infraštruktúra). Práve doterajšia absencia koordinovaného postupu na úrovni vlády v tejto oblasti je jedným z hlavných dôvodov slabého rozvoja vedomostnej ekonomiky na Slovensku.

Verejné financie

Zodpovednú rozpočtovú politiku a výrazné zníženie súčasného deficitu verejných financií považuje vláda SR za základný predpoklad pre úspešný ekonomický vývoj a dlhodobu udržateľný rast životnej úrovne občanov Slovenskej republiky. A to aj v súvislosti so zodpovednosťou za riešenie dôsledkov starnutia obyvateľstva, ktorému sa Slovensko v najbližších desaťročiach nemôže vyhnúť. Zásadným cieľom vlády SR je zníženie deficitu verejných financií pod úroveň 3 % hrubého domáceho produktu v roku 2013 tak, aby

Slovensko dodržalo svoje záväzky voči Európskej únii vyplývajúce z Paktu stability a rastu. Vláda SR prijme väčšinu opatrení potrebných na zníženie deficitu s účinnosťou od roku 2011. Postupne bude vláda SR znižovať deficit verejných financií a strednodobo smerovať k vyrovnanému rozpočtu. Vláda SR predloží do Národnej rady SR ústavný zákon o fiskálnom pravidle pre hrubý verejný dlh.

Pre Slovensko je veľmi dôležité zastaviť zadlžovanie budúcich generácií. Výrazné zníženie deficitu verejných financií umožní, aby vláda začala ku koncu volebného obdobia znižovať podiel verejného dlhu na hrubom domácom produkte. To je jediná možná cesta k udržaniu dôveryhodnosti Slovenska na finančných trhoch v súčasnosti, ako aj k príprave našej krajiny na obdobie po roku 2020, keď sa u nás začne prudko zvyšovať počet a podiel starších ľudí.

Znižovanie deficitu bude vláda SR realizovať opatreniami na strane príjmov aj výdavkov verejných financií. Opatrenia na strane príjmov budú smerovať k stabilizácii ich podielu na hrubom domácom produkte, ktorý postupne klesá. Opatrenia vo výdavkovej časti rozpočtu budú ich podiel znižovať. Znižovanie podielu verejných výdavkov bude spojené s nárastom efektívnosti ich využívania a obmedzením korupcie.

Vláda SR obnoví poriadok vo verejných financiách. Predloží do Národnej rady SR návrh ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (tzv. rozpočtová ústava), ktorý definuje jasné pravidlá disciplíny a transparentnosti vo verejných financiách. Cieľom tohto návrhu bude, aby vlády v budúcnosti už nemohli klamať občanov o skutočnom vývoji ich hospodárenia prostredníctvom rôznych trikov. Vláda SR zavedie záväzné výdavkové stropy, čím bude vláda vždy nútená rozhodovať o tom, ako rozdelí vopred definovaný objem zdrojov medzi rôzne priority. Vytvorí štíhlu nezávislú inštitúciu, ktorá bude kontrolovať vývoj verejných financií a pravidelne o ňom informovať verejnosť. Na jej čele budú nezávislí odborníci, ktorí nepodľahnú tlaku akokoľvek populárnej vlády. Na úrovni Európskej únie bude vláda SR presadzovať podstatné sprísnenie európskych rozpočtových pravidiel – Paktu stability a rastu, pričom súčasťou zmien musí byť aj jasný mechanizmus riadeného bankrotu krajiny, ktorá konzistentne vykonáva nezodpovednú rozpočtovú politiku, a ďalšie mechanizmy efektívneho vymáhania dodržiavania schválených pravidiel.

Vláda SR výrazne zvýši transparentnosť verejných financií. Štátny rozpočet bude obsahovať všetky podstatné informácie v zrozumiteľnej podobe tak, aby verejnosť bola jasne informovaná o využívaní verejných zdrojov. Vláda SR zákonom podrobne určí, ktoré informácie bude musieť verejnosť v rozpočte verejných financií a v štátnom záverečnom účte vždy dostávať, a to bez ohľadu na to, či sa to vládě bude páčiť alebo nie. To isté bude platiť aj o informáciách o plnení rozpočtu v priebehu roku a zverejňovaní makroekonomických a daňových prognóz. Vláda SR začne podrobne sledovať čisté bohatstvo Slovenskej republiky, teda rozdiel medzi celkovými aktívami a pasívami štátu. Týmito a ďalšími krokmi sa zvýši aj účasť a kontrola verejnosti v procese tvorby verejného rozpočtu.

Vláda SR zavedie pravidlá, ktoré obmedzia schvaľovanie legislatívnych a iných návrhov s nekrytým účinkom na verejné financie. Vláda a parlament by mali schvaľovať návrhy s negatívnym účinkom na verejné financie v období, na ktoré je už schválený rozpočet, len súčasne s kompenzačnými opatreniami v minimálne rovnakom rozsahu.

Vláda SR presnejšie upraví aj pravidlá pre hospodárenie obcí, miest a vyšších územných celkov, ktoré po rozsiahlej fiškálnej decentralizácii disponujú obrovskými finančnými zdrojmi. Niekoľkoročné skúsenosti ukazujú, že je potrebné lepšie upraviť možnosti zadlžovania samospráv. Zvyšovanie dlhu samospráv bude striktnejšie obmedzené a budú spresnené aj pravidlá pre bankrot nezodpovedných samospráv.

Vláda SR bude dôsledne uplatňovať pravidlo, že vláda bude robiť rozhodnutia o veľkých investičných projektoch len na základe jasných a zverejnených analýz. Zverejnenie

ekonomických analýz, zrozumiteľných a dostupných pre verejnosť, bude podmienkou schválenia finančne významných rozhodnutí vo vláde alebo v parlamente.

Vláda SR skvalitní efektívne využívanie programového rozpočtovania na úrovni centrálnej vlády aj samosprávy a bude na ňom dôslednejšie trvať, dokončí systém verejného výkazníctva a účtovníctva s využitím medzinárodných štandardov.

Vláda SR chce naďalej skvalitňovať prácu Agentúry na riadenie dlhu a likvidity a Štátnej pokladnice. Obe tieto inštitúcie výraznou mierou prispeli k zlepšeniu v procese riadenia verejných financií.

Doterajšie skúsenosti z používania zdrojov Európskej únie vláda SR využije tak, aby sa celý systém zjednodušil, spružnil, a tým sa uľahčí a urýchli čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, pričom chce vláda zvýšiť prehľadnosť, a teda znížiť riziko zneužívania týchto zdrojov.

Vláda SR zrealizuje dôslednú sumarizáciu majetku štátu a presadí systém správy majetku štátu, ktorý zvýši efektívnosť a transparentnosť. Prebytočný majetok sa bude odpredávať elektronickými aukciami. Vláda SR vytvorí pravidlá, ktoré zefektívnia fungovanie podnikov s majetkovou účasťou štátu a tzv. verejnoprávných inštitúcií, vrátane nástrojov na zabezpečenie finančnej disciplíny a sankcií pri jej nedodržovaní. Zásadne zvýši efektívnosť vymáhania pohľadávok štátu jednotným koordinovaným postupom v gescii ministerstva financií.

Vláda SR dôslednejšie prehodnotí oprávnenosť výdavkov jednotlivých subjektov verejnej správy. Zruší Fond národného majetku.

Dane a odvody

Udržanie efektívneho, jednoduchého a neutrálneho daňového systému je prioritou vlády SR. Zmeny v daňovom systéme budú smerovať k zvýšeniu jeho efektívnosti a k stabilizácii podielu daňových a odvodových príjmov na hrubom domácom produkte, pričom sa bude prihliadať na konkurencieschopnosť a atraktivitu daňového systému v európskom priestore.

Vláda SR zachová rovnú daň z príjmov a nebude zvyšovať jej sadzbu. Prípadné zvýšenie sadzby dane z príjmov môže byť spojené iba so zrušením či znížením niektorých odvodov. Uskutoční audit existujúcich výnimiek v zákone o dani z príjmov a ďalších daňových zákonov s cieľom výrazného zníženia ich počtu.

Vláda SR nebude súhlasiť s európskou daňovou harmonizáciou v oblasti dane z príjmov. Preskúma možnosť zníženia dane z nafty na minimum požadované Európskou úniou a možnosť holdingového zdaňovania daňou z príjmov. Preskúma možnosti zavedenia ďalších zjednodušení v oblasti nepriamych daní a cieľ a ich výberu, prípustných v zmysle európskej legislatívy, s cieľom posilniť konkurencieschopnosť Slovenska voči ostatným krajinám EÚ. Vláda SR bude prijímať účinné opatrenia s cieľom obmedziť daňové úniky a daňovú kriminalitu, osobitne v oblasti DPH a spotrebných daní.

Vláda SR zrealizuje systém jednoznačného, relevantného a včasného výkladu zákonov, ktoré sa týkajú daňových a odvodových povinností.

Vláda SR presadí zásadnú reformu a zjednodušenie odvodového systému s cieľom zefektívniť tento systém. Presunie odvodovú povinnosť na zamestnanca a zavedie superhrubú mzdu s príslušným navýšením hrubej mzdy. Zavedie odvodový bonus za predpokladu fiškálnej neutrality a zohľadnenia dosahov na marginalizované skupiny.

Vláda SR zjednotí výber daní a cieľ a následne aj odvodov na jednotné miesta, ktorými budú zreformované súčasné daňové úrady, a zavedie spoločné ročné zúčtovanie dane z príjmu a odvodov. Zjednoduší daňové priznania a iné výkazy a obmedzí počet rôznych tlačív a výkazov. Posúdi zavedenie registra účtovných závierok tak, aby účtovné jednotky nepredkladali závierky viacerým štátnym orgánom.

Vláda SR vytvorí informatizovanú daňovú správu postavenú na elektronickej komunikácii, čím zníži administratívu daňovníkov a výrazne zjednoduší plnenie ich povinností.

Vláda SR považuje koncesionárske poplatky za protisociálnu daň, pretože ich výška nie je vôbec závislá od príjmu ani od sociálnej situácie občanov. Každý občan platí mesačne rovnakú sumu. Vláda SR preto zruší koncesionárske poplatky a nahradí ich priamym financovaním zo štátneho rozpočtu.

Rozšíri nárok na získanie štátnej bonifikácie hypoték pre mladých. Zvýši daňový bonus o 100 % na každé dieťa do 6 rokov v závislosti od možností verejných financií a reformy odvodov.

Vláda SR zefektívni systém miestnych daní a vytvorí predpoklady pre posilnenie vlastných príjmov územnej samosprávy. Popri posilnení fiškálnej autonómie samospráv sa vláda SR bude snažiť aj zaviesť opatrenia, aby samosprávy nemohli účelovo zneužívať svoje právomoci selektívne v prospech alebo neprospech niektorých občanov a podnikov. Zníži strop možného navýšenia dane z pozemkov z 20-násobku na 5-násobok ročnej najnižšej sadzby dane.

Vláda SR zjednoduší poplatkový systém. Zruší kolky a zavedie povinnosť každého úradu, aby prijímal menšie platby aj v hotovosti a vyššie sumy platobnými kartami alebo formou bankového prevodu.

V oblasti hazardných hier vráti právny stav pred rok 2009.

2.2 PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE, MALÉ A STREDNÉ PODNIKY

V uplynulých rokoch sa v Slovenskej republike prejavili zrejme znaky poklesu kvality podnikateľského prostredia, konkrétne zachytené napríklad v hodnotení Svetovej banky či Svetového ekonomického fóra. Slovensko stratilo vedúcu pozíciu v rámci krajín Vyšehradskej štvorky. Preto zlepšovaním podmienok podnikania vláda SR vyvinie snahu nadviazať na úspech dosiahnutý v roku 2005, keď Svetová banka označila Slovenskú republiku za lídra spomedzi desiatich najreformnejších krajín. Ako odpoveď na nepriaznivý vývoj vláda SR vyvinie tlak na verejnú správu, aby vytvárala optimálne podmienky na podnikanie a vrátila Slovensko na popredné miesta.

Vláda SR bude dôsledne posudzovať zákony z hľadiska ich účinku na podnikateľské prostredie a rast zamestnanosti a dôsledne bude vyhodnocovať vplyv prijímaných zákonov a regulácií. V rámci kompetencií Ministerstva hospodárstva SR a v prípade potreby aj ostatných rezortov vláda SR podporí zvýšenie analytických kapacít vo verejnej správe na zlepšenie podnikateľského prostredia. Vláda SR zároveň vykoná inventúru existujúcich právnych predpisov s cieľom znížiť administratívne a regulačné zaťaženie podnikania o viac než štvrtinu.

Vláda SR zruší tie právne normy, ktoré majú snahu nesystémovo regulovať trhové prostredie a ovplyvňovať výsledok dobrovoľných dohôd, ako napríklad zákon o obchodných reťazcoch, zákon o strategických podnikoch či vybrané ustanovenia Obchodného zákonníka a podobne. Bude sa snažiť o sprehľadnenie a zníženie počtu legislatívnych noriem a o stabilizáciu právneho prostredia pre podnikanie.

Vláda SR sa bude snažiť uľahčiť podnikanie, znížiť administratívnu náročnosť vo všetkých jeho fázach – registrácia, podnikateľská činnosť, ukončenie podnikania alebo presun podnikateľských aktivít na inú osobu. Vláda SR podnikne kroky vedúce k skráteniu času potrebného na administratívne založenie podniku v súlade s požiadavkami EÚ (najviac tri dni) a rozšíri pôsobnosť jednotných kontaktných miest (JKM) aj na podnikateľské subjekty

podnikajúce na základe iného ako živnostenského oprávnenia. Umožní podnikateľom splniť na JKM administratívne procedúry vykonávané obchodnými súdmi.

Informatizáciou štátnej a verejnej správy vláda SR odstráni niekoľkonásobne sa opakujúce požiadavky na informácie, doklady a údaje podnikateľov. Urýchleným zavádzaním služieb eGovernmentu zefektívni procesy vo všetkých oblastiach, kde dochádza k interakcii verejnej správy s podnikateľskými subjektmi. Vláda SR tak vytvorí stimulujúce podmienky na široké využívanie elektronickej komunikácie podnikateľov a štátnej správy vrátane systému elektronickej verifikácie s cieľom znižovania administratívnej náročnosti podnikania.

Vláda SR v dôslednej súčinnosti so zainteresovaním jednotlivých rezortov uskutoční audit povolení a licencií vydávaných štátom. V záujme zníženia bariér vstupu do podnikania a urýchlenia a stransparentnenia konaní v tejto oblasti v odôvodnených prípadoch zruší alebo zmení udeľovanie licencií a povolení na ohlasovací princíp po splnení explicitne stanovených kritérií s cieľom minimalizovať bariéry vstupu do podnikania.

Vláda SR podnikne kroky k odstráneniu neúmerných sankcií štátnych, samosprávnych, verejnoprávných a iných správnych orgánov voči malým a stredným podnikom (MSP) pri nesplnení povinností, najmä nepeňažných. Pri menej závažných nedostatkoch zavedie zásadu povinnosti upozornenia pred sankciou a najmä u malých podnikateľov bude uplatňovať prevenciu pred represiou, t. j. vzdelávacími aktivitami pre cieľovú skupinu zabezpečí vyšší stupeň dodržiavania predpisov.

Vláda SR posúdi zavedenie inštitútu záväzného stanoviska, ktorým si budú môcť podnikateľské subjekty overiť konkrétny postup úradov v prípade nejasných právnych predpisov a ktoré bude súdne napadnuteľné. Podnikatelia tak nebudú vystavení hrozbe správneho konania za porušenie vágnych či nejasne vykladaných zákonov.

Vláda SR bude klásť dôraz na prepájanie verejných registrov – dane, sociálne záležitosti, zdravotníctvo, kataster a i. – a zanalyzuje možnosť pridelovania jednotnej identifikácie pre podnikateľské subjekty s cieľom znižovať administratívnu náročnosť.

Vláda SR posúdi všetky možnosti, ako minimalizovať štátnu pomoc v oblastiach, kde je jej poskytovaním neopodstatnene deformované podnikateľské prostredie.

Vláda SR nebude privatizovať strategické podniky. Podporí však kroky k zefektívneniu fungovania vybraných podnikov so štátnou účasťou vrátane odštátnenia teplární či zostávajúcich zvyšných podielov v podnikoch s vplyvom vlády, napríklad v autobusovej doprave.

Vláda SR posúdi možnosti zefektívnenia fungovania agentúr Ministerstva hospodárstva SR vrátane ich možného zlúčenia.

Vláda SR bude dôsledne uplatňovať direktívne pravidlo, že pri transponovaní európskej legislatívy do slovenského právneho poriadku by s výnimkou odôvodnených prípadov nemali byť zavádzané administratívne a regulačné prekážky nad úroveň stanovenú legislatívnymi predpismi EÚ.

Aby Slovensko nebolo len pasívnym prijímateľom európskych politík, vláda SR bude produkovať návrhy voči orgánom EÚ vo väzbe na podnikateľské prostredie a zvyšovanie jeho kvality a zároveň bude analyzovať spôsob a obsah implementácie regulácií EÚ do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Na skvalitnenie podpory MSP bude potrebné uskutočniť audit efektívnosti programov pre MSP s cieľom ich modernizácie a zefektívnenia s využitím najlepších príkladov EÚ a OECD.

V záujme uľahčiť financovanie podnikateľských plánov vláda SR zlepší dostupnosť rizikového kapitálu pre začínajúce inovatívne firmy vytvorením systému založeného na zapojení súkromných aj verejných zdrojov pri dodržaní trhových princípov.

Investície a regionálny rozvoj

Investície plynú na Slovensko nerovnomerne, navyše pod vplyvom hospodárskej krízy a zhoršenia podnikateľského prostredia sa ich rast spomalil. S cieľom vyrovnávania regionálnych rozdielov v rámci Európskej únie je potrebné aj v rámci Slovenska neustále podporovať rast investícií, a to najmä do zaostalých regiónov.

Vláda SR prehodnotí doterajší a vytvorí funkčný model na podporu prílevu priamych zahraničných investícií vrátane efektívneho fungovania podporných inštitúcií.

Vláda SR sprehľadní pravidlá pre poskytovanie investičnej pomoci tak, aby podporovala vytváranie pracovných miest v oblastiach s vysokou nezamestnanosťou, zvyšovanie pridanej hodnoty v priemysle a transfer najnovších poznatkov do praxe. Pri návrhoch pravidiel pre poskytovanie investičnej pomoci uplatní aj osvedčené skúsenosti získané pred rokom 2006, keď bol dosiahnutý najefektívnejší rast investícií.

Vláda SR bude klásť dôraz na aktívnu politiku získavania zahraničných investícií aj formou budovania značky „Slovensko“ (branding) v súčinnosti so všetkými relevantnými organizáciami verejnej správy.

Vláda SR zrealizuje pre zaostalejšie regióny a regióny s vysokou nezamestnanosťou pilotné referenčné projekty na prilákanie investícií v spolupráci s prichádzajúcimi alebo existujúcimi investormi.

Inovácie

Slovensko patrí v medzinárodnom porovnaní medzi krajiny s najmenšou inovačnou výkonnosťou, pričom dosahuje len 66 % priemeru krajín EÚ. Podľa údajov a hodnotení EÚ sa Slovensko radí medzi tzv. doháňajúce krajiny spolu s Maďarskom, Poľskom, Rumunskom a podobne a spomedzi 27 krajín EÚ je až na 22. mieste z hľadiska inovačnej výkonnosti. Príčinami sú slabá výskumná základňa bez konkrétnych cieľov, chýbajúci lídri výskumu – veľké podniky, ktoré doň investujú, a neefektívna podpora verejného sektora, ale aj nízka motivácia výskumných pracovníkov dosahovať v tomto sektore výsledky na európskej či svetovej úrovni atď.

Zvýšenie inovačnej výkonnosti Slovenska teda musí byť odpoveďou na uvedené problémy – pritiahnúť investície do výskumu alebo investície, ktoré bude sprevádzať výskum; dostať do výskumnej sféry viac praxe ako teórie a zvýšiť motiváciu výskumných pracovníkov rásť na špičkových odborníkov.

Vláda SR v spolupráci s podnikovou sférou prehodnotí podporné a motivačné nástroje na rast inovácií v podnikoch a prehĺbenie podpory spolupráce univerzít, výskumných inštitúcií a podnikov s využitím najlepších príkladov z EÚ vrátane zavádzania nepriamych podporných nástrojov na inovácie.

Vláda SR bude klásť dôraz na prepojenie problematiky inovácií a priamych zahraničných investícií s cieľom trvalo udržateľného rastu slovenskej ekonomiky.

Vláda SR jasne definuje medzirezortné kompetencie v oblasti výskumu a vývoja a inovácií s cieľom zvýšiť inovačné aktivity v podnikovej sfére a koordináciu štátnych inštitúcií pri ich podpore.

Vláda SR bude dôsledne a systematicky sledovať efektívnosť vložených verejných prostriedkov do výskumu a vývoja a do inovácií.

Energetika

V uplynulých rokoch sa v Slovenskej republike prejavili tlaky na posilnenie politického vplyvu, neodôvodneného vplyvu verejnej správy a zvyšovanie administratívneho zaťaženia v sektore energetiky. Preto vláda SR vyvinie úsilie na minimalizáciu politického a verejného vplyvu a zabezpečí odbornú profesionalitu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

a odbornú profesionalitu manažmentu a zástupcov štátu v energetických podnikoch s účasťou štátu.

Vláda SR pripraví aktualizáciu energetickej politiky Slovenskej republiky, ktorej hlavnými cieľmi budú bezpečnosť, konkurencieschopnosť, efektívnosť a udržateľnosť. Vláda SR bude vytvárať podmienky pre diverzifikáciu energetických zdrojov, podporovať budovanie energetickej infraštruktúry s dôrazom na regionálne projekty zabezpečujúce prepojenie elektroenergetickej, plynárenskej a ropovodnej sústavy Slovenskej republiky so sústavami susedných štátov a na posilnenie energetickej bezpečnosti regiónu. S týmto cieľom vláda SR podporí spoluprácu a koordináciu krajín regiónu na získanie finančnej podpory z prostriedkov EÚ na implementáciu projektov spoločného regionálneho záujmu. V oblasti bezpečnosti dodávok elektriny bude vláda SR klásť dôraz na zvýšenie cezhraničnej kapacity prepojenia elektrizačnej sústavy s Maďarskom a na podporu procesu prehĺbenia integrácie trhu s elektrinou v regióne strednej a východnej Európy. V oblasti zvýšenia bezpečnosti dodávok plynu bude podporovať vybudovanie severojužného prepojenia spájajúceho LNG terminály v Chorvátsku a Poľsku a prechádzajúceho cez všetky krajiny V4, čím bude vytvorená možnosť pripojenia Slovenskej republiky k významným plynárenským projektom Južného koridoru (Nabucco, South Stream a pod.). V oblasti bezpečnosti zásobovania ropou bude vláda SR presadzovať koordinovaný postup krajín regiónu pri hľadaní alternatívnych spôsobov dodávok ropy. Zníženie závislosti od dovozu fosílnych palív vláda SR zabezpečí rozvojom využívania lesnej a poľnohospodárskej biomasy.

Aktualizovaná energetická politika bude sledovať predovšetkým záujmy odberateľov a koncových spotrebiteľov, aby mohli maximálne využívať výhody liberalizovaného a zároveň bezpečného trhu s energiou. Vláda SR upraví pravidlá trhu s energiami s cieľom pokračovať v liberalizácii energetického trhu, zvýšiť konkurenciu v energetike, posilniť ochranu spotrebiteľa a zvýšiť úroveň kvality služieb. Odbornou a profesionálnou reguláciou monopolných odvetví energetiky, najmä v prenose a distribúcii, budú prijaté pravidlá zamerané na zvýšenie a zlepšenie ochrany spotrebiteľov a na zabránenie zneužívaniu dominantného postavenia.

Vláda SR upraví pravidlá neprimerane zasahujúce do hospodárenia energetických podnikov s cieľom vytvárať podmienky pre efektívny rozvoj, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku energetických sústav a sietí a umožniť dosiahnutie primeranej návratnosti svojich investícií. V podnikoch so štátnou účasťou bude vláda SR dbať na efektívne a hospodárne spravovanie majetku a transparentné nakladanie s finančnými prostriedkami. V štátnych akciových spoločnostiach bude dôsledne uplatňovať princípy transparentného verejného obstarávania, najmä pri investičných projektoch či nákupe služieb.

Pri budovaní energetickej infraštruktúry bude vláda SR dôsledne dbať na ochranu životného prostredia a zdrojov pitnej vody, ako aj na plnenie prísnych bezpečnostných pokynov a environmentálnych aspektov. Preto vláda SR neumožní výstavbu nového ropovodu cez Žitný ostrov.

Vláda SR podporí rozvoj nízkouhlíkových technológií a energetických zdrojov. V prípade jadrovej energetiky bude klásť dôraz na dodržiavanie vysokých noriem jadrovej bezpečnosti. Vláda SR podporí projekt výstavby jadrového zdroja Jaslovské Bohunice iba pod podmienkou súkromnej investície bez ďalšej účasti štátu.

Vláda SR podporí využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie s ohľadom na predpokladané obdobie životnosti daného zariadenia a dlhodobú návratnosť investícií. Pri projekcii využívania obnoviteľných zdrojov energie zohľadní princíp minimalizácie nákladov pri integrovanom prístupe s cieľom využívania obnoviteľných zdrojov energie a zníženia emisií skleníkových plynov. Prioritou budú technológie, ktorých využitie vedie k cenám energií blízkeým trhovým s ohľadom na únosnú konečnú cenu energie. Podporu obnoviteľných

zdrojov energií z malých vodných elektrární zosúladiť s plánmi na protipovodňovú ochranu obyvateľstva.

Vláda SR podporí zavádzanie princípov zvyšovania energetickej efektívnosti a znižovania energetickej náročnosti na strane výroby, ako aj na strane spotreby vrátane prípravy a realizácie podporných mechanizmov.

Vláda SR bude pri rokovaní na všetkých platformách inštitúcií EÚ presadzovať záujmy Slovenskej republiky vo všetkých subsektoroch energetiky. Zanalyzuje vplyv implementácie smerníc EÚ o skleníkových plynoch a smerníc EÚ o priemyselných emisiách na elektroenergetiku, teplárenstvo a priemysel.

Obchod, služby a zahraničný obchod

Slovensko je malá a otvorená ekonomika, preto musí aktívne presadzovať svoje obchodno-politické záujmy v rámci spoločnej obchodnej politiky EÚ. Pre slovenský typ ekonomiky je nevyhnutné podporovať ďalšiu liberalizáciu svetového obchodu, odstraňovať obchodné prekážky s cieľom zlepšiť prístup slovenských exportérov na trhy tretích krajín. Vo vnútornom trhu musí byť prioritou rovnovážne postavenie predávajúceho i spotrebiteľa s dôrazom na ochranu spotrebiteľa.

Vláda SR zreviduje strategické dokumenty na podporu zahraničného obchodu s reálnou implementáciou navrhovaných opatrení s rešpektovaním legislatívy EÚ o spoločnom trhu.

Vláda SR sa bude aktívne podieľať na tvorbe novej stratégie pre jednotný trh Európskej únie, keďže zahŕňa aj čiastkové politiky, ako sú konkurencia, priemysel, spotrebiteľia, energia, doprava, digitálna agenda, sociálne veci, životné prostredie, obchod, dane, regionálne politiky, ale aj justícia a občania.

Vláda SR vytvorí komunikačný priestor s podnikateľskou sférou pri presadzovaní záujmov v medzinárodných a multilaterálnych organizáciách (WTO, EK, OECD atď.).

S cieľom zabezpečiť maximálnu efektívnosť verejných zdrojov vložených do podpory zahraničného obchodu vláda SR jednoznačne zadefinuje úlohy a ciele a bude dôsledne sledovať výkonnosť jednotlivých obchodno-ekonomických oddelení v zahraničí.

Vláda SR bude presadzovať a realizovať efektívnu politiku všeobecnej bezpečnosti výrobkov a služieb. Na tento cieľ bude vytvárať spravodlivý, komplexný a dobre štruktúrovaný legislatívny rámec pre rovnovážne postavenie predávajúceho i spotrebiteľa pri zachovaní vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa.

2.3 DOPRAVA, REGIONÁLNY ROZVOJ A CESTOVNÝ RUCH

Doprava

Vláda SR podporí rozvoj kvalitnej, dostupnej a integrovanej dopravnej infraštruktúry, konkurenčné dopravné služby, užívateľsky prijateľnú a ekologickú a energeticky efektívnu a bezpečnú dopravu.

Vláda SR zabezpečí budovanie dopravnej infraštruktúry, ktorá podporí sociálnu inklúziu prepojením menej rozvinutých regiónov na nadradenú infraštruktúru a posilní medzinárodnú konkurencieschopnosť Slovenskej republiky, ako aj využitie geografického potenciálu SR.

Vláda SR bude presadzovať svoje záujmy pri prijímaní legislatívy EÚ a v rámci ďalších medzinárodných organizácií. Vláda SR bude podporovať dobudovanie vnútorného trhu EÚ s presadzovaním pravidiel hospodárskej súťaže a uplatňovaním princípu subsidiarity.

Vláda SR zabezpečí efektívne vynakladanie finančných prostriedkov v doprave. Vykoná dôkladnú analýzu čerpania prostriedkov z fondov EÚ v programovom období 2007 –

2013 s cieľom prehodnotiť ciele a priority Národného strategického referenčného rámca tak, aby sa dosiahla čo najvyššia pridaná hodnota pre rozvoj Slovenskej republiky. Vláda SR v rámci Národného strategického referenčného rámca presmeruje voľné prostriedky EÚ do Operačného programu Doprava (OPD) a umožní využitie zdrojov starobného dôchodkového sporenia na výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest.

Vláda SR zabezpečí podmienky na plynulé čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ programového obdobia 2007 – 2013 tak, aby Slovensko efektívnym spôsobom využilo ponúkané možnosti a finančné zdroje z fondov EÚ v prospech všetkých svojich občanov.

Vláda SR zabezpečí vypracovanie sektorového operačného programu v rámci nového programového obdobia 2014 – 2020, ktorý bude reflektovať národné priority v oblasti výstavby a modernizácie dopravnej infraštruktúry.

Prioritou vlády SR je znížiť finančnú náročnosť dopravných stavieb na priemernú úroveň krajín EÚ. Vláda SR zabezpečí transparentné verejné obstarávanie dopravných projektov. Posilní úlohu štátnej a rezortnej expertízy pri posudzovaní technického riešenia, ekonomickej efektívnosti a maximálnej ceny stavby a zabezpečí, aby ku každému projektu financovanému z verejných zdrojov bola vypracovaná analýza prínosov a nákladov.

Vláda SR legislatívne upraví postup, na základe ktorého bude výstavba stavieb v strategickom záujme realizovaná až po vysporiadaní majetkových práv k nehnuteľnostiam či už prostredníctvom inštitútu vyvlastnenia, alebo odkúpením predmetných nehnuteľností, alebo využitím majetku Slovenského pozemkového fondu.

Vláda SR dôkladne zanalyzuje priority a prípravu výstavby infraštruktúry s hlavným dôrazom na finančné možnosti, dopravnoinžinierske požiadavky a na potreby jednotlivých regiónov. Vláda SR zmodernizuje kľúčové tranzitné úseky cestnej a železničnej dopravnej infraštruktúry ako prostriedku dynamiky rozvoja zaostávajúcich regiónov pri prednostnom využití zdrojov EÚ.

Vláda SR prehodnotí ďalšiu realizáciu PPP projektov v oblasti dopravnej infraštruktúry so zreteľom na skúsenosti a výsledky z už realizovaných projektov s cieľom zefektívniť ďalšiu výstavbu. Prioritou vlády SR bude znížiť finančnú náročnosť PPP projektov, ktoré zatiaľ neboli finančne uzavreté.

Vláda SR si kladie za cieľ zabezpečiť do roku 2014 nadštandardné cestné spojenie Bratislavy a Košíc a začne s výstavbou úsekov na rýchlостných cestách v jednotlivých regiónoch Slovenska (okrem iných diaľničné úseky D1, D4, rýchlостné cesty R2, R4, R7, R9, nové mostné stavby).

V oblasti spolupráce so susednými krajinami bude vláda SR komplexne riešiť problematiku cezhraničnej integrácie a interoperability dopravnej infraštruktúry.

Na cestách I. triedy vláda SR bude klásť dôraz na odstraňovanie nehodových lokalít, havarijných stavov mostov, budovanie obchvatov miest a obcí s cieľom odkloniť tranzit a riešiť nevyhovujúcu dopravnú výkonnosť vybraných križovatiek.

Vláda SR dôsledne uplatní práva Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., a štátu vyplývajúce zo zmluvy s dodávateľom elektronického mýta a zabezpečí preskúmanie projektu z hľadiska presadzovania verejného záujmu. Pre osobné motorové vozidlá nezavedie mýto a ponechá diaľničné známky.

Vláda SR zabezpečí zlúčenie Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., a Slovenskej správy ciest, keďže činnosti NDS, a. s., a SSC sa vzájomne dopĺňajú.

V oblasti železničnej infraštruktúry s cieľom zachovať podiel železničnej dopravy na prepravnom trhu vláda SR do roku 2014 odovzdá do užívania ďalšie úseky interoperabilných železničných tratí modernizovaných na rýchlost' 160 km/h.

Vláda SR vykoná analýzu výsledkov štúdie realizovateľnosti projektu širokorozchodnej trate. Vláda SR nepodporuje tento projekt.

S cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti osobnej vlakovej dopravy a vyššieho komfortu cestujúcich vláda SR zabezpečí, popri modernizácii súčasného vozňového parku, aj uvedenie nových mobilných prostriedkov do prevádzky.

Vláda SR vytvorí podmienky na uplatnenie liberalizácie vnútroštátnej osobnej železničnej dopravy.

Vláda SR prijme opatrenia na revitalizáciu železničných spoločností. V železničnej nákladnej doprave vytvorí podmienky na vstup silného strategického investora do Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a. s., s cieľom zabezpečiť jeho konkurencieschopnosť na liberalizovanom trhu EÚ.

Vláda SR zníži cenu za použitie železničnej infraštruktúry s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť železničnej dopravy krytím fixných nákladov v rámci rozpočtových možností.

Vláda SR podporí projekty zamerané na využitie dopravno-prepravných procesov medzi EÚ a Áziou a severojužné prepojenie krajín EÚ, na ktorých sa SR svojou výhodnou geografickou polohou môže podieľať. Vláda SR vyvinie úsilie na zaradenie existujúcej infraštruktúry (Košice – Žilina – Bratislava) do hlavnej siete TEN-T.

Na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky, elimináciu kongescií a ekologizáciu dopravy pri neustále sa zvyšujúcich kapacitných požiadavkách vláda SR uvedie do prevádzky Národný systém dopravných informácií.

Vláda SR bude venovať pozornosť bezpečnosti cestnej premávky v súlade s politikou EÚ. S cieľom znížiť dopravné nehody so smrteľnými a inými následkami a zabrániť vzniku národnohospodárskych škôd vláda SR posilní činnosť Rady vlády SR pre BECEP.

Vláda SR podporí verejnú osobnú dopravu a vytvorí podmienky na rozširovanie integrovaných dopravných systémov v najväčších mestách Slovenskej republiky. Vláda SR presunie kompetencie v regionálnej osobnej železničnej doprave na samosprávne kraje ako prenesený výkon štátnej správy podľa už schváleného zákona č. 514/2009 Z. z. Zapojením samosprávnych krajov do riešenia dopravnej obslužnosti regiónov vláda SR podporí harmonizáciu verejnej osobnej dopravy pri zachovaní princípu uhrádzania straty z prevádzkovania verejnej dopravy iba pre jeden druh dopravy.

Vláda SR podporí ďalší rozvoj letiska Bratislava ako najvýznamnejšieho leteckého dopravného uzla na Slovensku vstupom strategického partnera a vytvorením podmienok pre leteckých dopravcov na otvorenie pravidelných liniek osobnej dopravy. Vláda SR podporí vytvorenie funkčného bloku vzdušného priestoru strednej Európy so zachovaním poskytovania leteckých navigačných služieb Slovenskou republikou a zabezpečí implementáciu jednotného európskeho vzdušného priestoru.

Vláda SR v súlade s európskou dopravnou politikou podporí zvyšovanie úrovne bezpečnosti leteckej prevádzky, bezpečnostnej ochrany civilného letectva, vytváranie transparentných podmienok regulácie leteckých dopravcov, ako aj podmienok pre ich liberálny prístup na slovenský trh s uplatňovaním princípu reciprocity.

Vláda SR v súlade s európskym akčným plánom na rozvoj vnútrozemskej plavby podporí efektívne plnenie úloh v oblasti vodnej dopravy na zabezpečenie jej konkurencieschopnosti a lepšieho postavenia na dopravnom trhu, najmä v oblasti rozvoja a výstavby vodných ciest, zavedenia rozšírenej ponuky riečnych informačných služieb a zvyšovania úrovne bezpečnosti vo vnútrozemskej vodnej doprave.

Vláda SR bude presadzovať v rámci Stratégie EÚ pre dunajský región rozvoj dopravnej infraštruktúry, predovšetkým kontinuálnej dunajskej vodnej cesty, a zabezpečenie splavnosti Dunaja v pôvodnom toku.

Vláda SR v oblasti námornej dopravy zabezpečí realizáciu stratégie EÚ, najmä vo vzťahu k medzinárodným organizáciám, zvyšovaním bezpečnosti plavby a stabilizáciou postavenia Slovenskej republiky v ratingových analýzach.

Vláda SR prehodnotí účasť štátu v akciových spoločnostiach s majetkovou účasťou štátu.

Pošta a telekomunikácie

Vláda SR zabezpečí vytvorenie legislatívneho a regulačného prostredia na poskytovanie poštových služieb v podmienkach úplnej liberalizácie poštového trhu EÚ s garanciou zabezpečenia univerzálnej poštovej služby.

Vláda SR zabezpečí legislatívne a regulačné prostredie pre harmonizáciu hospodárskej súťaže jednotného trhu v oblasti elektronických komunikácií. S cieľom zabezpečiť čo najširšiu dostupnosť elektronických služieb vláda SR podporí rozvoj vysokorýchlostných sietí tak, aby sa pokrytie obyvateľstva vysokorýchlostným internetom čo najviac priblížilo priemernej úrovni krajín EÚ.

V oblasti televízneho vysielania vláda SR uskutoční všetky potrebné kroky smerujúce k ukončeniu prechodu na digitálne pozemské televízne vysielanie do roku 2012. Súčasne vláda SR vytvorí podmienky na efektívne využitie frekvenčného spektra získaného prechodom na digitálne televízne vysielanie, ako aj podmienky na ďalšiu modernizáciu a pridané služby televízneho vysielania a digitalizáciu rozhlasového vysielania.

Regionálny rozvoj

Rozvoj Slovenska ako celku a rozvoj jeho regiónov sú vzájomne prepojené a navzájom sa podmieňujú a podporujú. Obdobne spolu súvisia rozvoj hlavnej, celoštátnej infraštruktúry a miestny rozvoj.

Pri regionálnom rozvoji bude vláda SR kladť dôraz na znižovanie regionálnych rozdielov a posilňovanie kohézie medzi jednotlivými územnými celkami Slovenska.

Vláda SR preskúma možnosť decentralizovať rozhodovanie o prerozdeľovaní zdrojov z Regionálneho operačného programu (ROP) na vyššie územné celky a adekvátne posilní mechanizmus podpory financovania regionálneho rozvoja z prostriedkov EÚ.

Vláda SR zavedie zjednodušený a transparentný prístup k fondom EÚ, projektová dokumentácia schválených projektov (vrátane uvedenia spracovateľa dokumentu a členov komisií) bude verejne dostupná na internetovom portáli príslušného ministerstva. Vláda SR zvýši kontrolu používania fondov EÚ a preverí doterajšiu realizáciu projektov. Zreálni náklady v doteraz schválených projektoch.

V Agentúre na podporu regionálneho rozvoja sa vláda SR zameria na regeneráciu a rozvoj infraštruktúry a sídel, a to aj prípadnou zmenou jednotlivých programov.

Vláda SR sa aktívne zapojí do formovania štrukturálnej a kohéznej politiky na úrovni EÚ pre ďalšie programovacie obdobie (od roku 2014).

Výstavba a rozvoj bývania

Dôstojné bývanie je základnou životnou potrebou, ale zároveň nákladnou záležitosťou, ktorá často presahuje možnosti obyvateľov. Kvalitné obytné prostredie je podmienkou pre spokojný život obyvateľov. Základné priority preto budú zamerané na zvyšovanie dostupnosti bývania pre zraniteľné skupiny obyvateľov a skvalitňovanie obytného prostredia. Vláda SR posilní legislatívu o bezbarierovej výstavbe budov a vytváranie bezbarierovej komunikácie a informovanosti verejných inštitúcií.

Podiel spotreby energie v budovách tvorí až 40 % celkovej spotreby energie. Zníženie spotreby energie a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v sektore budov preto predstavujú dôležité opatrenia potrebné na zníženie energetickej závislosti a emisií skleníkových plynov.

Vláda SR podporí rozvoj sociálneho nájomného bývania (štartovacie byty pre mladých, bývanie pre starších ľudí a marginalizované skupiny).

Vláda SR podporí revitalizáciu obytného prostredia s preferovaním integrovaných stratégií.

Vláda SR podporí rozvoj ekonomických nástrojov na rozvoj bývania (hypotekárne úverovanie, stavebné sporenie, Štátny fond rozvoja bývania) a ich zacielenie na prioritné oblasti s integrovaním nových nástrojov finančného inžinierstva (napr. JESSICA) s cieľom dosiahnuť ich vzájomným pôsobením čo najširší rozvoj v oblasti bývania a obytného prostredia.

Vláda SR podporí legislatívne doriešenie problematiky vzťahov súkromných vlastníkov a nájomcov reštituovaných bytov.

Vláda SR podporí vytvorenie podmienok pre vznik funkčného a pravidelne aktualizovaného registra so základnými ukazovateľmi o jestvujúcom bytovom fonde.

Vláda SR podporí aktivity v oblasti energetickej hospodárnosti budov, ktorých cieľom je v dlhodobom horizonte prispieť k zníženiu závislosti od primárnych zdrojov, a tým aj k zníženiu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Vláda SR pripraví novelizáciu právnych predpisov na úseku územného plánovania, stavebného poriadku a vyvlastnenia. Ich cieľom bude zníženie administratívnej náročnosti povoľovacích konaní podľa novej diferenciacie stavieb vo väzbe na nové povoľovacie postupy a posilnenie nástrojov kontroly sledujúcej uskutočňovanie stavby s dôrazom na zvýšenie účinnosti boja proti čiernym stavbám a odstránenie zistených nedostatkov (vrátane posilnenia kompetencie polície zakročiť proti tzv. čiernym stavbám). Novelizáciou vláda SR zabezpečí spravodlivý a efektívny systém vyvlastnenia vo verejnom záujme.

Vláda SR pripraví aktualizáciu Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 ako základnej politiky územného rozvoja štátu.

Cestovný ruch

Geografická poloha, prírodné podmienky a pamiatky kultúrneho dedičstva vytvárajú predpoklady, aby sa cestovný ruch stal dôležitým odvetvím rozvoja Slovenska. Vláda SR podporí trvalú udržateľnosť cestovného ruchu najmä prostredníctvom novelizácie zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, využívaním prostriedkov Európskych spoločenských i aplikáciou zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci.

Vláda SR zabezpečí realizáciu prác súvisiacich s dobudovaním satelitného účtu cestovného ruchu vrátane výberového štatistického zisťovania s cieľom kontinuálneho skvalitňovania vstupných informácií o skutočnom podiele cestovného ruchu na tvorbe hrubého domáceho produktu.

Vláda SR zabezpečí skvalitňovanie a zefektívňovanie propagácie a prezentácie Slovenska ako dovolenkovej krajiny prostredníctvom Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, kontinuálnym financovaním marketingových aktivít, prijatím a realizáciou marketingovej stratégie, revitalizáciou systému pre správu národného turistického portálu *slovakia.travel*, lepšou koordináciou prostredníctvom Rady vlády SR pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí, ako aj realizáciou národného projektu propagácie a prezentácie Slovenska podporovaného v rámci štrukturálnych fondov EÚ (Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast). Vláda SR podporí väčšiu súčinnosť medzi rezortmi, ktorých sa cestovný ruch týka. Podporí projekt Európskeho hlavného mesta kultúry 2013 (Košice) ako strategicky významného projektu s multiplikačnými účinkami pre rozvoj cestovného ruchu.

Vláda SR vytvorí legislatívne podmienky na zapojenie zdravotne znevýhodnených občanov do cestovného ruchu novelizáciou vyhlášky MZP SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb.

Vláda SR bude podporovať podnikanie v oblasti cestovného ruchu s cieľom zvyšovania kvality poskytovaných služieb, a to obmedzovaním administratívneho zaťaženia, zjednodušením podnikania najmä v oblasti ubytovacích služieb i zavádzaním systémov kvality, modernizácií a inovácií, v súčinnosti so Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou prehodnotí možnosť poskytovania rizikových úverov pre malé a stredné podniky v cestovnom ruchu.

Vláda SR v súlade so spoločenskou hodnotou cestovného ruchu, únosnosťou krajiny a verejným záujmom nastaví činnosti v cestovnom ruchu tak, aby sa harmonizovali záujmy udržateľného rozvoja cestovného ruchu a ochrany životného prostredia.

Vláda SR sa bude zapájať do iniciatív Európskej únie v oblasti cestovného ruchu a podporovať rozvoj miestnych a regionálnych združení v oblasti turizmu na zlepšenie konkurencieschopnosti ako významného odvetvia národného hospodárstva.

2.4 PÔDOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

Vláda SR si uvedomuje, že 86 % územia Slovenska je vidieckeho charakteru, preto bude klásť veľký dôraz na vidiecku a regionálnu politiku v snahe udržať osídlenie a zvýšiť životnú úroveň obyvateľov vo vidieckych regiónoch. Riešenia vlády SR budú vychádzať zo spoločného a vzájomného pôsobenia viacerých faktorov tak, aby účinne využili produkčnú schopnosť vidieka s ohľadom na diverzifikáciu poľnohospodárskych činností, rozvoj regiónov a rozvoj agroturistiky. Pri rozvoji vidieka a regiónov vláda SR bude klásť dôraz na zníženie regionálnych rozdielov.

Vláda SR vytvorí podmienky na rozvoj rastlinnej a živočíšnej výroby tak, aby sa plne využil ich ekonomický potenciál. Primeranú pozornosť bude venovať aj oblastiam, ako sú včelárstvo, rybné hospodárstvo, poľovníctvo.

Vláda SR prispôsobí legislatívu pre priamy predaj farmárskych výrobkov podmienkam v iných členských štátoch EÚ, a to rozšírením na všetky druhy farmárskych výrobkov a zmiernením kritérií na ich výrobu a priamy predaj pri súčasnom zachovaní ich zdravotnej bezchybnosti. Vláda SR podporí výrobu a predaj regionálnych potravinárskych špecialít, ako aj udržanie a rozvoj regionálnych špecifík.

Vláda SR preskúma možnosť decentralizovať rozhodovanie o prerozdeľovaní zdrojov z Regionálneho operačného programu (ROP), Programu rozvoja vidieka (PRV) a Operačného programu Rybné hospodárstvo (OP RH) na vyššie územné celky a prípadne prehodnotí mechanizmus podpory financovania regionálneho rozvoja z prostriedkov EÚ.

V oblasti poľnohospodárskej a potravinárskej výroby bude vláda SR podporovať maximálnu mieru finalizácie výroby, a tým aj tvorbu vyššej pridanej hodnoty. Bude sa zasadzovať za podporu a rozvoj ekologického poľnohospodárstva.

Vláda SR bude klásť dôraz na využitie výrobných kapacít vidieka nielen na produkciu potravín, ale aj na podporu výroby obnoviteľných zdrojov energií (biomasa, dendromasa atď.).

Vláda SR zabezpečí dôkladnú a efektívnu kontrolu potravinového reťazca a ochranu spotrebiteľa z hľadiska bezpečnosti potravín tak, aby inšpektori neboli priradovaní k jednotlivým obchodom a bola zabezpečená objektivita a nestrannosť kontroly. Zároveň zavedie včasný a transparentný systém zverejňovania výsledkov kontrol.

Vláda SR bude naďalej podporovať Značku kvality SK ako prostriedok na zvýšenie predaja kvalitných domácich výrobkov.

Vláda SR obnoví funkčnosť a efektívnosť systému Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA). Zavedie dôslednú a transparentnú kontrolu používania fondov EÚ a preverí doterajšiu realizáciu projektov.

Vláda SR obnoví verejne kontrolovateľný a transparentný systém poskytovania podpôr na základe prísnej kontroly efektivity vynaložených zdrojov na základe jasných kritérií. Vytvorí rovnocenné podmienky pre všetky formy podnikania.

Vláda SR zamedzí selektívnemu zvýhodneniu zahraničných investorov v pôdohospodárstve.

V rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ bude vláda SR presadzovať plošné zrušenie poľnohospodárskych dotácií. Dovtedy sa v záujme zachovania konkurencieschopnosti slovenských poľnohospodárov bude snažiť dosiahnuť nediskriminačné podmienky.

Vláda SR zruší zbytočne prísne predpisy a kvóty obmedzujúce farmárov a potravinárov tak európske, ako aj idúce nad rámec legislatívy EÚ a vyrovná rozsah kontroly domácich potravín s rozsahom kontroly dovážaných potravín.

Vláda SR bude podporovať taký spôsob hospodárenia, ktorým sa zvýši zadržiavanie vody v krajine.

Vláda SR bude riešiť nerovnosti v reťazci prvovýrobca – spracovateľ – obchod aj na úrovni EÚ.

Vláda SR posilní vlastnícke práva k pôde. Uskutoční systematickú zmenu riešenia reštitúcií. Náhradný pozemok bude možný získať len v katastri, kde pôvodný nárok vznikol, a v ostatných prípadoch sa uskutoční finančné vyrovnanie.

Vláda SR zefektívni evidenciu vlastníckych vzťahov (jeden vlastník, jeden kataster, jeden list vlastníctva). Vláda SR urýchli dokončenie Registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) a procesu pozemkových úprav (scelenie pozemkov, ako aj ich priestorové a funkčné usporiadanie), v rámci ktorých sa zameria na protipovodňové opatrenia, ako aj na opatrenia smerujúce k stabilite územia.

Vláda SR otvorí diskusiu o pozemkovom práve s cieľom zjednodušiť evidenciu vlastníckych a užívateľských práv.

Vláda SR zruší poplatok za vyňatie pôdy z pôdneho fondu.

Vláda SR bude riešiť usporiadanie vlastníctva pozemkov a lesov známych i neznámych vlastníkov, a to aj lesov s najvyšším stupňom ochrany.

Na les sa vláda SR bude pozeráť ako na integrálnu súčasť vidieckeho prostredia, kde je potrebné hospodáriť podľa zásad trvalo udržateľného rozvoja tak, aby pre občanov zabezpečoval možnosť na aktívnu rekreáciu. V tejto súvislosti zruší obmedzenia vjazdu cyklistov na lesné cesty.

Vláda SR zabezpečí efektívne spravovanie štátnej lesnej pôdy tak, aby vytvárala pozitívny prínos pre spoločnosť, napríklad využívaním metódy verejnej súťaže a aukcií pri obchodnej činnosti podniku Lesy SR s cieľom dosiahnutia najvyšších cien pri predaji dreva.

Pri hospodárení v lesoch sa vláda SR zameria na zvýšenie schopnosti lesov zadržiavať vodu tak, aby sa zvýšila protipovodňová funkcia lesov.

Ekologizáciu lesnej výroby bude vláda SR podporovať prostredníctvom fondov EÚ.

Zvýšenú pozornosť bude vláda SR venovať aj slovenskému drevospracujúcemu priemyslu ako zdroju zamestnanosti a pridanej hodnoty.

Vedecko-výskumnú kapacitu v rezorte vláda SR obmedzí a zreorganizuje tak, aby nevyhnutné expertné a analytické činnosti boli v rezorte zachované a ostatná časť aby bola odčlenená. Zároveň zníži počet organizácií rezortu s cieľom odstránenia duplicit a zbytočných činností.

Po strednodobom vyhodnotení Plánu rozvoja vidieka 2007 – 2013 začne vláda SR v spolupráci s poľnohospodárskou samosprávou, miestnou a územnou samosprávou, ako aj s tretím sektorom prípravu Plánu rozvoja vidieka na nasledujúce obdobie 2014 – 2020.

V Agentúre na podporu regionálneho rozvoja sa vláda SR zameria na regeneráciu a rozvoj infraštruktúry a sídel, a to aj prípadnou zmenou jednotlivých operačných programov. Zreálni náklady v doteraz schválených projektoch tak, aby odzrkadľovali reálne náklady.

Pri rozvoji vidieka regiónov vláda SR zmení a nastaví systém prerozdelenia zdrojov z európskych fondov tak, aby sa prednostne riešili menej rozvinuté regióny.

2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Vláda SR uznáva právo na priaznivé životné prostredie zaručené každému občanovi štátu Ústavou Slovenskej republiky a súčasne zdôrazňuje našu všeobecnú povinnosť a zodpovednosť za starostlivosť o životné prostredie. Ochranu prírody vláda SR považuje za zásadnú oblasť pre celkový vývoj spoločnosti, preto k využívaniu prírodných zdrojov bude pristupovať racionálne a obozretne s dôrazom na ochranu biodiverzity a zásad trvalo udržateľného rozvoja.

Vláda SR v záujme transparentnej ochrany prírody a krajiny obnoví Ministerstvo životného prostredia SR v pôvodnom rozsahu, posilní jeho autoritu tak vo sfére starostlivosti o životné prostredie, ako aj pri tvorbe a uplatňovaní environmentálnych ekonomických nástrojov.

Vláda SR považuje zdroje pitnej vody za najväčšie prírodné bohatstvo, a preto sa zameria na ich ochranu. V záujme naplnenia tohto cieľa zastaví plánovanú výstavbu ropovodu cez Žitný ostrov. Vláda SR vytvorí jasné pravidlá a prehodnotí kompetencie v povoľovaní ťažobnej činnosti (bane, ťrkvoviská), ktoré majú vplyv na kvalitu zdrojov podzemných vôd.

Prioritne sa vláda SR zameria na napájanie obcí na verejné vodovody a budovanie kanalizácií a čističiek odpadových vôd v regiónoch s vysokou zásobou podzemných a povrchových vôd. Budovanie vodovodov a kanalizácií bude smerovať do regiónov, kde táto infraštruktúra nie je vybudovaná.

Vláda SR zabezpečí prehodnotenie rozsahu chránených území podľa svojich medzinárodných záväzkov, možností spoločnosti a ekonomickej situácie krajiny. Stanoví pravidlá obmedzenia vlastníckych práv k pozemkom pri zavedení jasných pravidiel vzťahov medzi ochranou prírody a vlastníckmi na základe dialógu medzi vlastníckmi, ochranármi a vedeckou obcou.

Vláda SR navrhne protipovodňové opatrenia, ktoré umožnia udržať vodu v prírode a znížia následky povodní. Vypracuje stratégiu protipovodňových opatrení na Slovensku. Na dobudovanie a sfunkčnenie protipovodňových systémov využije hlavne fondy EÚ. Vláda SR zabezpečí trvalú údržbu malých vodných tokov na územiach ohrozených povodňami a určí ich správcovstvo. Prioritne sa zameria na územia, ktoré sú najviac ohrozené.

Vláda SR uskutoční reorganizáciu vodného hospodárstva, pričom sa vláda SR zameria na racionalizáciu výkonov a služieb.

Vláda SR zmení slovenskú legislatívu tak, aby bola zabezpečená účasť verejnosti na rozhodovacom procese v záležitostiach životného prostredia v duchu Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám. Samospráva dá spolurozhodovaciu právomoc pri ťažbe a skládkach a zásadne zvýši účinnosť boja proti nelegálnemu ukladaniu odpadov.

Vláda SR prehodnotí environmentálnu politiku zodpovedajúcu členstvu v EÚ a aktuálnym environmentálnym výzvam. V domácom i medzinárodnom kontexte vláda SR začne robiť proaktívnu environmentálnu politiku, ktorá je v záujme občanov a ich životného prostredia a nie jeho znečisťovateľov, a to najmä v oblasti nakladania s odpadmi tak, aby sme menej skladovali a viac zhodnocovali. Prehodnotí rozsah a mieru poplatkov a odvodov v oblasti životného prostredia.

Vláda SR zavedie transparentné kritériá pri rozdeľovania kvót CO₂ vo verejnom záujme a zabezpečí transparentný predaj voľných jednotiek.

Pri zonácii chránených území vrátane Tatier bude vláda SR podporovať takú zonáciu, ktorá umožní rozvoj turizmu, ale neohrozí chránené biotopy.

Vláda SR po analýze činnosti Recyklačného fondu prehodnotí jeho fungovanie a existenciu. So samosprávou a odbornou verejnosťou spracuje návrh na transparentné a efektívne zhodnocovanie a likvidáciu odpadov.

Vláda SR bude venovať zvýšenú pozornosť likvidácii starých environmentálnych záťaží. Určí priority a postup pri ich odstraňovaní a legislatívne garantuje 10 % príjmu Environmentálneho fondu na odstránenie starých záťaží.

Vláda SR zavedie dôslednú a transparentnú kontrolu používania fondov EÚ a preverí doterajšiu realizáciu projektov.

Vláda SR podporí environmentálnu výchovu a vzdelávanie v školskej i mimoškolskej sfére a zabezpečí systematické zvyšovanie environmentálnej zodpovednosti obyvateľov Slovenskej republiky.

3. ŠTÁT PRE OBČANOV

3.1 OCHRANA A PODPORA ĽUDSKÝCH PRÁV

Rešpektovanie základných práv a slobôd je predpokladom budovania moderného demokratického štátu a spravodlivej spoločnosti. Nedodržiavanie ľudských práv vedie k podkopávaniu základov právneho štátu. Ľudské práva bude preto vláda SR dôsledne chrániť a podporovať.

Vláda SR napraví reštrikčné legislatívne a politické opatrenia z predchádzajúceho obdobia, ktoré neboli v súlade s ľudskoprávnymi princípmi. V krátkom čase pripraví návrhy zmien zákona o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon), zákona o štátnom jazyku SR, zákona o občianstve SR, legislatívnych pravidiel vlády SR a i. tak, aby rešpektovali ľudské aj menšinové práva zaručené Ústavou SR aj medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Vláda SR bude iniciovať nápravu v individuálnych prípadoch, v ktorých mohlo dôjsť k zásahom do dôstojnosti občana zo strany štátu.

Vláda SR bude dbať o posilnenie uplatňovania ľudskoprávnych princíпов v činnosti vlády a štátnych orgánov. Koncepcia ochrany a podpory základných práv a slobôd si vyžaduje aktívny prístup a podporu zo strany vlády a štátu, musí byť prierezovo zohľadnená pri tvorbe všeobecne záväzných predpisov a implementácii medzinárodných noriem.

Vláda SR sa zasadí o účinnejšie a pružnejšie fungovanie všetkých inštitúcií a mechanizmov slúžiacich na ochranu a podporu ľudských práv, napríklad Slovenského národného strediska pre ľudské práva a Centra právnej pomoci. Posilní existujúce, prípadne prijme nové vládne programy a inštitucionálne mechanizmy zamerané na dôslednú ochranu ľudských práv marginalizovaných a znevýhodnených skupín. Pri tvorbe, implementácii a vyhodnocovaní vládnych politík a ich dosahov bude presadzovať opatrenia na odstraňovanie rodových diskriminácií.

Okrem ľudských práv prvej generácie bude vláda SR napomáhať aj uplatnenie ľudských práv druhej a tretej generácie. Koncept ľudskej dôstojnosti zahŕňa nielen ochranu pred neprípustnými a zbytočnými zásahmi štátu do života človeka, ale aj potrebu jeho duchovného rozvoja a adekvátneho sociálno-ekonomického zázemia. Právo na vzdelávanie, dôstojné bývanie, zdravé životné prostredie sú práva, ktoré si vyžadujú aktívny vklad zo strany štátu v podobe vytvorenia základných rámcov a podmienok pre ich naplnenie.

Vláda SR bude dôsledne plniť medzinárodné záväzky štátu v oblasti ľudských práv a práv menšín vrátane spravodajskej povinnosti voči zmluvným a monitorovacím orgánom medzinárodných organizácií, vychádzajúc z medzinárodných ľudskoprávnych dohovorov, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou. Pri implementácii ľudskoprávnych záväzkov bude posilňovať vzájomnú spoluprácu a súčinnosť medzi jednotlivými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími zainteresovanými orgánmi a inštitúciami.

Pri tejto úlohe, ako aj pri realizácii ostatných segmentov ľudskoprávnej politiky štátu bude vláda SR úzko spolupracovať s mimovládnyimi neziskovými organizáciami pôsobiacimi v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a orgánmi medzinárodných organizácií pôsobiacimi na území Slovenskej republiky.

Vláda SR vytvorí priestor na naplnenie práva občanov vrátane občanov patriacich k menšinám a osôb s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky na efektívnu účasť na správe vecí verejných. Toto právo musí zahŕňať ich právo na prístup k informáciám, ako aj právo na efektívne ovplyvňovanie rozhodovacích procesov, ktoré sa ich bytostne týkajú.

Spolupráca vlády SR s aktérmi občianskej spoločnosti bude preto vychádzať z princípu partnerského postavenia mimovládneho sektora vo vzťahu k verejnej moci. To si

vyžiada vytvorenie adekvátnych mechanizmov na posilnenie udržateľnosti mimovládnych organizácií, ako aj nezávislých analytických centier a advokačných organizácií.

Veľké rezervy vidí vláda SR v oblasti výchovy k ľudským právam a ľudskoprávneho vzdelávania. Zlepší výchovu k ľudským právam na školách všetkých stupňov. Podporí ľudskoprávne vzdelávanie pracovníkov všetkých oblastí štátnej a verejnej správy, ktorí prichádzajú do styku s občanmi. Zároveň posilní osvetu v oblasti ľudských práv a slobôd a podporí projekty, ktoré zvýšia informovanosť občanov o ich právach a slobodách, ako aj povinnostiach. Presadí moderné chápanie občianstva a ľudských práv do tvorby učebných osnov.

Vláda SR uznáva a oceňuje význam a príspevok kultúry národnostných menšín tradične obývajúcich územie Slovenska k jeho kultúrnemu bohatstvu, duchovným hodnotám a kultúrnej rozmanitosti. Vláda SR bude preto vytvárať čo najlepšie podmienky pre to, aby príslušníci národnostných menšín uplatňovali svoje právo na vyjadrenie, zachovanie a rozvoj vlastnej identity. Na tento princíp bude dôsledne prihliadať aj pri metodickkej a organizačnej príprave sčítania obyvateľov v máji 2011.

Štát musí zachovanie a rozvoj kultúry a vzdelanosti národnostných menšín napomáhať svojou aktívnou podporou. V záujme naplnenia tejto úlohy a v záujme zvýšenia sociálnej súdržnosti spoločnosti vláda SR vypracuje dlhodobú koncepciu ochrany a podpory kultúry a školstva národnostných menšín vrátane rómskej menšiny, ako aj dlhodobú koncepciu interetnickej spolupráce, interetnického dialógu a interkultúrnej výchovy a vzdelávania vrátane zabezpečenia príslušných inštitucionálnych a finančných mechanizmov. Zasadí sa za vytvorenie primeraného priestoru na interkultúrny dialóg a sprostredkovanie pozitívnych informačných obsahov aj v práci verejnoprávnych médií a pokiaľ je to možné, aj ostatných médií. Prispeje najmä k zlepšeniu vnútroštátnych slovensko-maďarských vzťahov a vzťahov medzi majoritou a Rómami, presadí inkluzívne chápanie a praktizovanie občianstva.

Prioritne vláda SR pripraví návrh zákona o ochrane a podpore zachovania a rozvoja kultúr národnostných menšín, v ktorom zakotví ich integrálne postavenie v kontexte kultúrneho bohatstva a rozmanitosti štátu a definuje pravidlá ich financovania. Pri riadení a financovaní národnostného školstva, pri metodickkej pomoci a tvorbe vzdelávacích obsahov bude vláda SR vo zvýšenej miere prihliadať na skutočné potreby a záujmy príslušných národnostných menšín.

Vláda SR ustanovuje funkciu podpredsedu vlády SR pre ľudské práva a menšiny s posilnenými riadiacimi a rozhodovacími právomocami v oblasti národnostnej kultúry a školstva. Pri plnení svojich úloh bude podpredseda vlády úzko spolupracovať a konzultovať s predstaviteľmi národnostných menšín. Na zabezpečenie výkonu spolourohodovacích kompetencií podpredsedu vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny v oblasti menšinového školstva vláda SR prispôbí štruktúru ministerstva školstva tak, aby mohol byť výkon spolourohodovania realizovaný v oblasti inšpekcie národnostných škôl, v oblasti výskumu a rozvoja národnostných škôl v systéme metodicko-pedagogického centra s využitím kapacít univerzít aj v Komárne, Nitre a Prešove.

V oblasti školstva vláda SR podporí zvýšenie kvality vyučovania materinského jazyka, rovnako ako kvalitu a účinnosť vyučovania slovenského jazyka v školách s vyučovacím jazykom menšín. Podporí inováciu pedagogických metód v menšinových školách vrátane zásobovania menšinových škôl aktuálnymi a modernými učebnicami, posilní spoluprácu medzi školami s vyučovacím jazykom slovenským a jazykom menšín. Vláda SR bude pokračovať v podpore ukrajinského národnostného školstva. V regiónoch, kde žijú príslušníci rusínskej národnostnej menšiny, zabezpečí v základných a stredných školách aj vyučovanie predmetu rusínsky jazyk a kultúra. Uvedené systémové otázky rozvoja národnostného školstva chce vláda SR riešiť aj prostredníctvom novelizácie školského zákona.

Vláda SR podporí dôslednú realizáciu ústavného práva občanov patriacich k národnostným menšinám na riešenie záležitostí, ktoré sa týkajú identity národnostných menšín.

Vláda SR zmení štatút Rady vlády SR pre národnostné menšiny tak, aby tento orgán bol reprezentatívnym a funkčným fórom národnostných menšín v Slovenskej republike a aby im poskytol priestor na efektívnu účasť na riešení vlastných záležitostí.

Okrem novelizácie zákona o štátnom jazyku, prijatia nového zákona o ochrane a podpore zachovania a rozvoja kultúr národnostných menšín a novelizácie školského zákona vláda SR naplní princíp efektívnej rovnosti všetkých občanov SR aj novelizáciou zákona o používaní jazykov národnostných menšín, zákona o geodézii a kartografii a zákona o označovaní obcí a ďalších súvisiacich právnych predpisov. Dôsledne bude uplatňovať odporúčania Charty regionálnych alebo menšinových jazykov, kde sa zameria na riešenie problémov obsiahnutých v hodnotiacich správach.

Vláda SR vytvorí expertnú skupinu s cieľom pripraviť pre vládu SR podkladový materiál o možnostiach a alternatívach vypracovania zákona o postavení a právach národnostných menšín s jeho prípadným legislatívnym vyjadrením ešte v tomto volebnom období.

K cieľom v oblasti ľudskoprávnej politiky a politiky v oblasti práv národnostných menšín vláda SR zabezpečí a priradí potrebné personálne kapacity a finančné zdroje na útvare podpredsedu vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny.

Osobitnú pozornosť bude venovať otázke postavenia, integrácie a rozvoja rómskej komunity ako prierezovej problematiky. V záujme naplnenia tohto cieľa vláda SR posilní postavenie a právomoci splnomocnenca vlády pre rómske komunity a jeho úradu.

Veľká časť Rómov na Slovensku patrí aj naďalej medzi sociálne a ekonomicky najslabšie spoločenské skupiny postihnuté chudobou a sociálnym vylúčením, ktoré nie sú schopné prekonať individuálnym úsilím. Sociálne vylúčenie predstavuje zásadný celospoločenský problém, pretože okrem negatívneho vplyvu na rozvojový potenciál regiónov vedie aj k zhoršeniu občianskeho spolunažívania, vyhrocuje vzťah s majoritou a zvyšuje nebezpečenstvo šírenia extrémizmu.

Vláda SR bude podporovať plnohodnotnú participáciu Rómov na spoločenskom, kultúrnom a politickom živote na základe ich štatútu národnostnej menšiny, ako aj vo vzťahu k riešeniu kľúčových problémov spojených so sociálne vylúčenými rómskymi komunitami. Opatrenia vlády SR budú realizované prostredníctvom konkrétnych dlhodobých a koordinovaných politík, ktorých účinok bude objektívne merateľný a ktorých cieľom je dosiahnutie efektívnej občianskej rovnosti.

Prístupy vlády SR budú odpovedať na reálne potreby a priority obcí, regiónov a samotných Rómov, budú komplexné a vyvážené vo vzťahu k riešeniu sociálnej situácie a dodržiavaniu ľudských práv na jednej strane a k posilňovaniu princípu osobnej zodpovednosti samotných Rómov na strane druhej. Opatrenia vedúce k sociálnej inklúzii budú nastavené tak, aby viedli k dodržiavaniu sociálnych noriem a spoločenských hodnôt. Osobitný dôraz bude vláda SR klásť na uplatnenie nasledujúcich princípov:

- efektívne aplikovanie antidiskriminačnej legislatívy, boj proti rasovej a etnickej diskriminácii v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, bývania, zdravia a sociálnych služieb;
- vyššia angažovanosť samosprávnych celkov a dotknutých obcí s cieľom väčšej efektívnosti a adresnosti vyrovnávacích opatrení;
- podpora účasti Rómov vo verejnom a politickom živote a zvyšovanie ich osobnej zodpovednosti;
- pri využívaní fondov EÚ presadzovanie komplexných prístupov rozvoja obcí s rómskymi osídleniami a podpora kontinuity overených a úspešných programov.

Uplatnením uvedených princípov chce vláda SR prispieť k vyššiemu stupňu sociálnej súdržnosti medzi obyvateľmi Slovenskej republiky, príslušníkmi väčšinového slovenského národa a všetkými menšinami. Chce dosiahnuť, aby kultúrna a etnická rôznorodosť nebola bremenom, ale, naopak, obohatením štátu, impulzom na to, aby sa menšiny cítili u nás doma, aby sa rozmnožil ľudský, občiansky, kultúrny a ekonomický kapitál, ktorý upevní kvalitu demokracie a posilní slovenskú spoločnosť ako aktívnu súčasť európskeho demokratického spoločenstva zakotveného v EÚ.

3.2 PRÁCA, SOCIÁLNE VECI, RODINA

V sociálnej oblasti sa vláda SR sústreďí na podporu rastu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Preto bude najvyššou prioritou vlády SR v sociálnej oblasti zvyšovanie zamestnanosti a s tým spojená podpora tvorby nových pracovných miest ako najúčinniejšieho prostriedku na zabezpečenie rastu príjmov obyvateľstva.

Tvorbe nových a udržaniu existujúcich pracovných miest bráni viacero faktorov, medzi ktorými sú mimoriadne významné vysoké odvodové zaťaženie a nepružnosť pracovného trhu. Vláda SR preto považuje reformu odvodového systému a zmeny v pracovnoprávných normách za podstatnú súčasť svojho programu na nasledujúce volebné obdobie.

V rodinnej politike bude vláda SR venovať pozornosť a podporu rodine v kritických fázach jej existencie, najmä po narodení dieťaťa a pri zosúladovaní rodinného a pracovného života, a to buď priamymi dotáciami služieb pre rodičov, alebo podporou flexibilnejších pracovných foriem vrátane podpory opatrovateľskej služby.

Vláda SR prehodnotí doterajšie nastavenie systému sociálneho poistenia najmä z pohľadu medzigeneračnej a generačnej solidarity, z pohľadu spravodlivosti dávkovej politiky, z pohľadu zrealnenia nastavenia sadzieb poistného, ako aj z pohľadu osobného rozsahu sociálneho poistenia. Osobitnú pozornosť bude vláda SR venovať finančnej stabilizácii priebežne financovaného systému dôchodkového poistenia a v tejto súvislosti prijme opatrenia na zvýšenie miery úspešnosti výberu poistného a dôsledné vymáhanie pohľadávok.

Pre stabilizáciu systému starobného dôchodkového sporenia vláda SR urýchlene prijme opatrenia, ktoré odstránia obmedzenia na investovanie aktív sporiteľov a zároveň zabezpečia dostatočnú ochranu sporiteľov.

Vláda SR považuje za nutné nanovo definovať priority v riešení problémov marginalizovaných sociálnych skupín s cieľom posilniť motiváciu ich členov pracovať, vychovávať a vzdelávať deti a starať sa o ľudsky dôstojné bývanie.

Vláda SR prijme opatrenia na zvýšenie integrácie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti a vyvinie úsilie o odstránenie bariér pri komunikácii týchto osôb s okolím. Vláda SR bude riešiť nerovnoprávne postavenie poskytovateľov sociálnych služieb a ich financovanie.

Podpora zvyšovania zamestnanosti

V tomto roku prekročil počet nezamestnaných hranicu 400 000 osôb, pričom vyše 200 000 osôb je nezamestnaných dlhodobo. Zámer podporiť tvorbu nových pracovných miest prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce sa nedarí naplňať. Asi štvrtina z existujúcich dotácií a príspevkov sa nevyužíva, iné sú zneužívané a nenapĺňa sa cieľ znižovať nimi nezamestnanosť.

Systém pomoci v hmotnej núdzi je komplikovaný a demotivujúci. Preto vláda SR navrhne legislatívne úpravy, ktoré podporia motiváciu nezamestnaných prijať pracovné pozície, a to zavedením kombinácie práce a dávok pre dlhodobo nezamestnaných (medzitrh práce). Vláda SR zainteresuje zamestnávateľov na vytváraní nových pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných úľavami na poistnom na sociálne poistenie a zdravotné poistenie a ďalšími opatreniami, ktoré vytvoria motivačné prostredie nielen pre domácich, ale aj pre zahraničných podnikateľov. Vláda SR zavedie konkurenciu pre štátne služby zamestnanosti.

Vláda SR zastaví plytvanie finančných prostriedkov v sociálnych podnikoch, dôsledne prešetrí ich doterajšie hospodárenie a prehodnotí opodstatnenosť ich ďalšej existencie,

Vláda SR bude presadzovať zmenu Zákonníka práce a ďalších pracovnoprávných predpisov s cieľom zaviesť pružnejšie pracovné vzťahy a motivovať zamestnávateľov k podpore pracovnej klímy zameranej na zosúladovanie pracovných a rodičovských povinností. S cieľom znížovania neprimeraných nákladov zamestnávateľov vláda SR zruší súbeh výpovednej doby a odstupného. Vláda SR považuje privilegia odborov za neopodstatnené, a preto rozšíri možnosť uzatvárať vzájomné dohody medzi zamestnávateľmi a zamestnancami na riešenie operatívnych zmien pracovných podmienok. Vláda SR zruší súčasný právny stav možnosti rozširovania záväznosti kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa bez súhlasu príslušného zamestnávateľa pri rešpektovaní platných medzinárodných dohôd. Spružní podmienky na výkon pracovnej zdravotnej služby a ponechá určenie podmienok zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o zamestnancov na individuálnych dohodách. Vláda SR obmedzí súbeh dôchodku a príjmu u štátnych zamestnancov, zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a u zamestnancov v služobnom pomere.

Sociálne poistenie

Nielen vysoké poistné je prekážkou tvorby pracovných miest. Množstvo statusov poistencov, ktoré generujú rozdiely v osobných rozsahoch jednotlivých druhov sociálneho poistenia a zdravotného poistenia, odlišná skladba vymeriavacích základov, odlišné rozhodujúce obdobia na určenie maximálnych vymeriavacích základov a v konečnom dôsledku aj odlišné maximálne vymeriavacie základy na určenie výšky poistného vyžadujú od zamestnávateľov značné finančné náklady na administráciu poistnej agendy. Ak k tomu pripočítame komplikovanú procesnú stránku odvodov je reforma odvodového systému vysoko aktuálna téma aj z hľadiska tvorby nových pracovných miest.

V systéme sociálneho poistenia bude reforma odvodového systému spojená s revíziou nastavenia sadzieb poistného. Vláda SR bude dôsledne vyžadovať sprísnenie platobnej disciplíny zamestnávateľov a sprísnenie vymáhania pohľadávok.

Vláda SR prehodnotí doterajší systém dávok sociálneho poistenia a posilní solidaritu v systéme so zachovaním poistného charakteru sociálneho poistenia. V nemocenskom poistení prijme opatrenia na zníženie zneužívania systému a zavedie dôslednejšiu kontrolu liečebného režimu poistencov. Vláda SR predĺži materskú dovolenku so súčasným zvýšením materského v závislosti od možnosti verejných financií a reformy odvodového systému.

Na zvýšenie solidarity v dôchodkovom systéme vláda SR prehodnotí systém valorizácie dôchodkov. Vláda SR zváži zachovanie súčasných solidárnych prvkov a odstráni disproporcie pri určovaní sumy starobných a invalidných dôchodkov. Ako nástroj na zvýšenie solidarity v dôchodkovom systéme vláda SR zavedie minimálny dôchodok tak, aby pri splnení definovaného obdobia poistenia nebol ani jeden poistenec v stave hmotnej núdze.

Starobné dôchodkové sporenie

Vláda SR predloží do Národnej rady SR návrh ústavného zákona na ochranu 2. piliera, ktorý potvrdí súčasné percento odvodov do 2. piliera a zároveň určí, že príjmy z privatizácie štátneho majetku sa budú môcť použiť iba na krytie nákladov spojených s dôchodkovou reformou.

Vláda SR urýchlene prijme opatrenia na stabilizáciu starobného dôchodkového sporenia. Vláda SR upraví vznik a zánik účasti na starobnom dôchodkovom sporení. Vláda SR odstráni deformácie v právnej úprave dôchodkových fondov – obmedzenia a rozloženia rizika, umiestňovanie investícií, odplatu správcovským spoločnostiam, porovnávanie výkonnosti dôchodkových fondov a účasť sporeiteľov v jednotlivých fondoch. Vláda SR legislatívne upraví výplatu dôchodkov zo starobného dôchodkového sporenia.

Sociálna pomoc a sociálna podpora

Vláda SR vypracuje prísnejšiu a adresnejšiu úpravu podmienok vzniku nároku na pomoc v hmotnej núdzi vrátane výraznejšieho previazania dávky v hmotnej núdzi na aktivitu poberateľa. Vláda SR zavedie pilotný projekt E-pay kariet pre poberateľov dávok v hmotnej núdzi.

Vláda SR považuje za nutné naďalej podporovať rodinu najmä v období výchovy maloletých detí, keď prichádza k poklesu príjmu rodín. S cieľom zlepšiť súčasný stav vláda SR odstráni legislatívne prekážky vykonávania zárobkovej činnosti počas poberania rodičovského príspevku a zároveň odstráni diskrimináciu vo výške rodičovského príspevku s fiškálne neutrálnym dosahom. Vláda SR zavedie flexibilnejšie rodičovské dovolenky.

Vláda SR obnoví sociálne štipendiá pre deti na základných školách diferencované podľa prospechu. Vláda SR bude podporovať rozvoj služieb pre rodičov s deťmi napríklad formou podpory mikroškôlok alebo podporou opatrovateliek detí z medzitru práce. Na druhej strane považuje vláda SR za potrebné podmieniť poberanie rodinných dávok starostlivosťou o deti a aj v tejto súvislosti prehodnotiť inštitút osobného príjemcu všade tam, kde nespĺňa účel.

Vláda SR bude presadzovať zmeny v sociálnoprávnej ochrane detí a v sociálnej kuratele s cieľom ich efektívnejšieho využívania a zlepšenia podmienok detí, ktoré žijú bez rodičovskej starostlivosti. Vláda SR zdefinuje sankcie za nedodržiavanie zákona o sociálnoprávnej ochrane. Vláda SR zvýši vekovú hranicu detí, ktoré musia byť umiestnené výlučne v rodinnom prostredí, na šesť rokov. Vláda SR bude podporovať všetky formy náhradnej rodinnej starostlivosti. Zjednotí podmienky výkonu zamestnania profesionálnych rodičov a zavedie vyššiu špecializáciu profesionálnych rodín. Vláda SR dobuduje sieť terénnych sociálnych pracovníkov (aj z prostriedkov EÚ) a zameria ich aj na prácu s biologickou rodinou dieťaťa s cieľom sanácie rodiny.

Vláda SR dokončí proces zjednotenia výkonu súdnych rozhodnutí do pôsobnosti jedného rezortu presunom reedukačných zariadení pod rezort práce, sociálnych vecí a rodiny. Vláda SR zlepši podmienky medzištátnych adopcií detí. Vláda SR sprísni posudzovanie presunov maloletých detí medzi domovmi. Vláda SR zavedie účinnejšiu pomoc obetiam násilia.

Vláda SR zmení systém financovania poskytovateľov sociálnych služieb tak, aby boli zrovnoprávnené všetky právne formy poskytovateľov, a zavedie právo klientov na výber poskytovateľa sociálnych služieb.

Vláda SR zvýši mieru integrácie a inklúzie ľudí so zdravotným postihnutím. Vláda SR zabezpečí dostupnosť tľmočnických služieb. Vláda SR vytvorí sieť integrovanej starostlivosti o deti.

Vláda SR dôsledne prehodnotí systém kompenzácií pre zdravotne postihnuté osoby v rezorte zdravotníctva a sociálnych vecí.

Vláda SR podporí vytvorenie bezbariérovej komunikácie a informovanosti verejných inštitúcií.

Rómske osady a marginalizované komunity

Vláda SR pripraví zákon o sociálne vylúčených spoločnostiach (SVS), ktorým definuje SVS a stanoví priority a postupy v riešení problémov ich členov.

Vláda SR podporí projekt nultých ročníkov základných škôl, posilní účasť detí zo SVS na predškolskom vzdelávaní a na štúdiu na stredných školách a posilní inštitút asistentov. Vláda SR urobí opatrenia proti segregácii v školstve a nesprávne zaradovaniu detí zo SVS do špeciálnych škôl a zavedie testy zrelosti v rómčine. Vláda SR prehodnotí systém pedagogicko-psychologického a špeciálneho pedagogického poradenstva.

Vláda SR navrhne spôsob vysporiadania vlastníckych práv k pozemkom v rámci SVS a podporí investície do základnej infraštruktúry. Vláda SR zdefiniuje sociálne bývanie a podporí systém prestupného viacstupňového sociálneho bývania založený na princípoch zásluhovosti.

Pre účinnejšiu ochranu pred kriminalitou vláda SR posilní činnosť Policajného zboru SR. Vláda SR vytvorí podmienky na integráciu Rómov do Policajného zboru SR, na zavedenie tzv. „pochôdzkarov“ SVS a spoluprácu polície s terénnymi pracovníkmi.

Vláda SR dobuduje sieť komunitných centier so zadanými štandardami, ktoré musia spĺňať (napríklad vybavenie, sociálni terénni pracovníci, asistenti zdravotníka). Vláda SR podporí aktivity samospráv, cirkví, charity a organizácií tretieho sektora, ktoré dosahujú preukázateľné výsledky v riešení problémov SVS.

Vláda SR zavedie analýzy a kontinuálne výskumy SVS (napr. vzdelanie, zamestnanosť, zdravotný stav, kriminalita a pod.), ktoré budú slúžiť na vyhodnotenie dosahov verejných politík a efektivity realizovaných programov. Jednotkou spracovania budú komunity definované ako skupiny ľudí, ktorých majorita subjektívne definuje ako členov SVS.

3.3 ZDRAVOTNÍCTVO

Hodnota zdravia a princípy zdravotnej politiky

Kvalitný systém zdravotníctva, ktorý zabezpečuje dobrý zdravotný stav obyvateľstva, je kľúčovým predpokladom pre fungujúcu spoločnosť a budúcnosť Slovenska. Zdravie je prioritou v živote jednotlivca a základným pilierom silnej ekonomiky.

Ťažiskovými hodnotami v systéme zdravotníctva sú solidarita a zodpovednosť spolu so zachovaním dostupnosti a rovnosti prístupu k zdravotnej starostlivosti pre každého občana Slovenskej republiky. Tieto princípy sú základnými východiskami zdravotnej politiky vlády SR, ktorá je založená na hlbokom rešpekte voči každej ľudskej bytosti a jej dôstojnosti, s dôslednou ochranou života až po prirodzenú smrť človeka. Vláda SR bude klásť dôraz na dodržiavanie etických princípov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Systém zdravotnej starostlivosti musí zabezpečiť dostupnosť opodstatnenej zdravotnej starostlivosti v adekvátnej kvalite za čo najnižšiu cenu. Závažnosť financovania zdravotníctva – aj vo forme individuálnych platieb – by mala byť rozložená spravodlivo. Nemôže obmedziť dostupnosť opodstatnenej starostlivosti či významne zhoršiť finančnú situáciu sociálne ohrozených pacientov. Na druhej strane by mala prispievať k efektívnemu využívaniu starostlivosti platenej z povinného zdravotného poistenia. Zdravotníctvo má byť financované udržateľne, bez zadlžovania s negatívnymi následkami pre ďalší rozvoj.

Vzhľadom na to, že zdravie nie je politickou kategóriou a zdravotníctvo by nemalo reflektovať politickú situáciu, vláda SR podporí iniciatívu „Zdravotníctvo 2020“, ktorá

umožní diskusiu a následnú dohodu politických strán, odborných spoločností a ďalších zúčastnených so stanovením priorít na 10 rokov o systéme, organizácii a financovaní zdravotnej starostlivosti na Slovensku.

Verejné zdravotníctvo a prevencia

Vláda SR posilní prevenciu a motiváciu k nej vrátane podpory a financovania existujúcich celonárodných programov, ako sú Národný program prevencie ochorení srdca a ciev, Národný program duševného zdravia, Národný program starostlivosti o deti a dorast, a vytvorí ďalšie, najmä so zameraním na seniorov a onkologických pacientov, bez nároku na dodatočné rozpočtové zdroje. MZ SR prehodnotí súčasné celoštátne preventívne a zdravotné programy z pohľadu medicíny založenej na dôkazoch, ako aj revíziu z pohľadu ekonomickej efektivity. Následne MZ SR nanovo stanoví ich zámer, ciele, rozsah, sledovanie, kontrolu a vyhodnocovanie. Prehodnotené programy budú detailne definované, dôsledne realizované s dôkladnou kontrolou determinantov zdravia a efektívnym štátnym zdravotným dozorom. Budú definované základné kritériá zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré sa premietnu do jeho sledovania a hodnotenia.

Vláda SR zavedie bonus pre dospelých obyvateľov, ktorí nevyčerpali zdravotnú starostlivosť v danom roku. Vláda SR stanoví jednotné podmienky poskytnutia bonusu tak, aby sa predišlo selekcii pacientov zdravotnými poisťovňami.

Vláda SR sa bude zaoberať rozsahom povinného a odporúčaného očkovania detí v zmysle odporúčaní WHO a ECDC.

Kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti a bezpečnosť pacienta

Vláda SR bude pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti podporovať a posilňovať úlohu štandardnej diagnostiky a liečby. Takouto štandardizáciou zabezpečí ochranu pacienta pred neodôvodnenou diagnostikou a liečbou a zároveň šetrenie zdrojov.

Vláda SR bude podporovať zdravotnícku politiku založenú na dôslednej analýze medicínskych dôkazov a dôkazov o nákladovej efektívnosti s dôrazom na pozitívny vplyv na výsledky zdravotného stavu obyvateľstva.

Vláda SR bude podporovať zvyšovanie kvality v zdravotníctve prostredníctvom zavedenia zrozumiteľného systému merania kvality a akreditácie poskytovateľov vrátane nemocníc. Vyhodnotenie indikátorov bude zverejnené minimálne raz ročne.

Vláda SR po dôkladnej analýze rozvinie a naplní Program implementácie eHealth v súlade s potrebami slovenského zdravotníctva a stratégiou EÚ. Do praxe vláda SR zavedie elektronickú zdravotnú dokumentáciu, Národný zdravotný portál a ďalšie eHealth aplikácie v rámci Národného zdravotníckeho informačného systému ako nástroje zvyšovania kvality, efektívnosti a dostupnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Vláda SR vráti nezávislosť Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a zvýši účinnosť, transparentnosť a profesionalitu dohľadu nad zdravotným poistením

Vláda SR bude pravidelne finančne podporovať grantový systém v oblasti vedy a výskumu v zdravotníctve.

Vláda SR bude podporovať dobudovanie systému poskytovania neodkladnej zdravotnej starostlivosti a prehodnotí jeho financovanie tak, aby bola zabezpečená následná zdravotná starostlivosť o pacienta privezeného záchrannou zdravotnou službou. Sieť zdravotníckych zariadení musí byť schopná reagovať aj na udalosti s hromadným postihnutím osôb, epidémie a pandémie. Vláda SR bude tejto oblasti venovať náležitú pozornosť vo financovaní v rámci existujúcich zdrojov.

Práva pacientov

Vláda SR zvýši dostupnosť liekov pre obyvateľov vrátane nízkopříjmových skupín. Zároveň vláda SR zavedie v liekovej politike taký systém úhrad, aby sa minimalizoval rast výdavkov na lieky. Vláda SR zavedie predpisovanie liekov na úrovni účinnej látky a podporí ďalšie mechanizmy financovania pre finančne náročnú liečbu. Vláda SR znovu zavedie degresívnu maržu pre všetky typy liekov a zváži jej zavedenie pre zdravotnícke pomôcky a dietetické potraviny.

Vláda SR zlepši podmienky poskytovania ošetrovateľskej zdravotnej starostlivosti pacientom v domácom alebo v ich prirodzenom prostredí a zabezpečí súhrnu s opatrovateľskou starostlivosťou hradenou z rozpočtu sociálnej sféry.

Vláda SR zruší povinnosť vystavovania odporúčacích lístkov k špecialistom. So zreteľom na bezpečnosť pacienta bude odosielanie pacientov lekárom všeobecnej starostlivosti lekárovi do špecializovanej ambulantnej starostlivosti alebo do ústavnej starostlivosti zdôvodnené v dokumentácii stanovenou formou.

Vláda SR bude podporovať informovanie občanov o vyčerpanej zdravotnej starostlivosti a jej cene tým, že zjednoduší súčasné podmienky sprístupňovania výpisov z účtu poistenca.

Vláda SR zavedie systém zavedenia hornej hranice výšky platieb za lieky pre vybrané skupiny poistencov. Zároveň vytvorí také prostredie v oblasti základnej zdravotnej starostlivosti, aby ju bolo možné poskytnúť v plnej miere z verejného zdravotného poistenia.

Poskytovania zdravotnej starostlivosti, financovanie zdravotníctva

Vláda SR zadefinuje zákonný nárok na rozsah zdravotnej starostlivosti hradenej z verejného zdravotného poistenia. Rozsah zdravotnej starostlivosti hradenej z prostriedkov verejného zdravotného poistenia bude stanovený s prihliadnutím na vývoj zdrojov verejného zdravotného poistenia a sociálno-ekonomickú situáciu v Slovenskej republike, bude rovnaký pre všetkých a každá zdravotná poisťovňa pôsobiaca na trhu ho bude povinná zabezpečiť.

Vláda SR prehodnotí a reštrukturalizuje minimálnu sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti s dôrazom na zrovnoprávnenie postavenia všetkých poskytovateľov bez ohľadu na vlastníka a právnu formu.

Vláda SR zavedie spravodlivý systém financovania zdravotnej starostlivosti u všetkých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Vláda SR podporí implementáciu inovatívnych, transparentných a objektívnejších úhradových mechanizmov, najmä platby za diagnózu (DRG systém).

Vláda SR uskutoční transformáciu nemocníc na obchodné spoločnosti a umožní transformáciu aj neziskovým organizáciám v záujme zvýšenia transparentnosti podnikania v poskytovaní zdravotníckych služieb. Vláda SR bude dôsledne dbať na dodržiavanie efektívneho riadenia nemocníc vo vlastníctve štátu vrátane zverejňovania ich zmluvných vzťahov a transparentného obstarávania tovarov a služieb potrebných na ich prevádzku.

Zriaďovatelia, vlastníci a regulačné úrady zabránia prípadným kartelovým dohodám poskytovateľov a zároveň aj poisťovní pri rokovaniach o cenách. Do rokovania o cenách sa zavedú inštitúty transparentného dohadovacieho konania, mediácie a rozhodcovského konania. Verejná poisťovňa ich bude v prípade nedohody aktívne využívať.

Na prevádzku a výber RZP a LRP zabezpečí komplexnú reorganizáciu výberového konania prostredníctvom novelizácie ustanovení týkajúcich sa vydávania povolení pre týchto poskytovateľov. Zmeny sa dotknú oblasti sprísnenia podmienok ich špecifikácie a termínov postupného výberu poskytovateľov, aby nedochádzalo k súčasnému výberu všetkých poskytovateľov. Udeľovanie licencií na rýchlu zdravotnú pomoc sa bude realizovať formou elektronickej aukcie.

Zdravotné poistenie

Vláda SR bude podporovať rozvoj zdravotného pripoistenia, ktoré bude pokrývať úhrady zdravotnej starostlivosti nad rámec rozsahu zdravotnej starostlivosti hradenej z verejného zdravotného poistenia, ako aj iné služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Vláda SR umožní zdravotným poisťovňam tvorbu zisku za presne stanovených podmienok. Vláda SR bude presadzovať, aby zdravotné poisťovne pri uzatváraní zmluvných vzťahov s poskytovateľmi kládli dôraz na zabezpečenie kvalitnej, efektívnej a dostupnej zdravotnej starostlivosti prioritne v záujme svojho poistenca tak, aby sa zlepšovali parametre zdravotného stavu obyvateľstva.

Vláda SR zväží zvýšenie percenta poistného, ktoré nebude predmetom prerozdelenia, a prehodnotí mechanizmus stanovovania podielu tohto poistného.

Vláda SR rozšíri systém kompenzácie rizikovej štruktúry poistencov s cieľom spravodlivejšieho zabezpečenia systému solidárneho prerozdelenia poistného, ktorý bude zohľadňovať individuálne riziko poistenca. Vláda SR zníži bariéry pre vstup nových subjektov na trh poskytovateľov zdravotného poistenia.

3.4 ŠKOLSTVO, VEDA, MLÁDEŽ A ŠPORT

Schopnosť Slovenska účinne využiť a zveľaďovať svoj ľudský potenciál je predpokladom úspechu nielen ekonomického a sociálneho, ale aj mravného a kultúrneho. Štátna politika v oblasti školstva, ale aj vedy, športu a mládeže zohráva v tomto smere zásadnú úlohu, ak vedie ku kvalitným školám, vynikajúcemu vzdelaniu, špičkovým objavom či príkladným športovým výkonom.

Dnešný stav zaostáva za možnosťami aj potrebami Slovenska a potrebuje výrazné zlepšenie. Nedostatok finančných prostriedkov je problémom, ich zvýšenie však automaticky neprinesie lepšie výsledky. Pravidlá hry totiž často nie sú nastavené tak, aby napomáhali vynikajúce výkony a odmeňovali tých, ktorí sa o ne snažia.

Jednotlivé oblasti pôsobenia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, osobitne oblasť základného a stredného školstva, už boli v uplynulých rokoch predmetom mnohých zmien, ktoré vždy nepriniesli žiadaný účinok. Cieľom vlády SR nie je stresovanie pedagógov, žiakov a rodičov ani reforma pre reformu bez reálneho vplyvu, ale posunutie slovenského školstva, vedy aj športu výrazne vpred. Meradlom úspechu by nemal byť počet schválených zákonov, ale skutočné zlepšenie v tom, čo robia učitelia, študenti, žiaci, vedci, športovci a mladí ľudia a aké výsledky dosahujú.

Vláda SR preto zvýši výšku finančných zdrojov na školstvo, vedu a šport počas volebného obdobia. Poskytnutie týchto zdrojov podmieni zmenou pravidiel a motivácie na všetkých úrovniach tak, aby vytvárali tlak na vyššiu kvalitu, transparentnosť finančných tokov a efektívnosť ich využívania.

Za hlavný princíp vzdelávacej politiky vláda SR považuje rovnosť šancí pre všetkých mladých ľudí bez ohľadu na sociálnu situáciu, región či etnicitu a orientáciu na potreby detí, žiakov a mládeže. Vláda SR chce tiež na všetkých úrovniach podporiť zavádzanie medzinárodného rozmeru tak, aby vzdelávacie a výskumné inštitúcie komunikovali, súťažili a boli konkurencieschopné nielen v rámci Slovenska, ale aj medzinárodne, ako aj otvorenosť a uskutočňovanie zmien za účasti zainteresovaných aktérov od rodičov a žiakov až po pedagógov, zriaďovateľov a zamestnávateľov. Vláda SR si uvedomuje, že úspech vzdelávacieho systému je potrebné merať aj mierou integrácie a začlenenia znevýhodnených jednotlivcov vrátane zdravotne postihnutých. Vláda SR bude vo výchove podporovať normy

posilňujúce nové zručnosti, interkultúrny dialóg a všeobecne prijímané normy morálky a etiky v spoločnosti.

Vzhľadom na demografický vývoj spoločnosti je koncept celoživotného vzdelávania jedinou možnou odpoveďou zodpovednej politickej reprezentácie. Vláda SR zabezpečí, aby každý občan mal rovnaký prístup ku kvalitnému celoživotnému vzdelávaniu po skončení školskej dochádzky, počas pracovného procesu aj v dôchodkovom veku.

Minister školstva, vedy, výskumu a športu bude spolurozhodovať s podpredsedom vlády SR pre ľudské práva a menšiny riešenie otázok týkajúcich sa menšinového školstva vrátane inštitucionálnej základne.

Základné a stredné školstvo

Najdôležitejším cieľom vlády SR v oblasti základných a stredných škôl je zmena systému a obsahu výučby. Pri zmene povinného obsahu vzdelávania bude pre vládu SR hlavným kritériom výchova aktívneho občana schopného uplatniť sa na medzinárodnom trhu práce a naplňovať svoje sociálne a duchovné potreby. Preto vláda SR pripraví zmenu štátneho vzdelávacieho programu tak, aby podporoval výchovu k sebestačnosti, zodpovednosti za vlastné konanie, šetrnosti a ohľaduplnosti, kritickému mysleniu a mysleniu v súvislostiach, k občianskemu aktivizmu, obhajobe vlastného názoru a rešpektu k názorom druhých ľudí. Vláda SR využije aj všetky ostatné prostriedky na to, aby podporila posun od memorovania k tvorbe spôsobilosti a ku schopnosti informácie získať, využívať, ale aj kriticky hodnotiť. Medzi tieto prostriedky patrí zvýšenie autonómie škôl v rozhodovaní o obsahu vzdelávania spojené s posilnením nezávislého externého testovania garantovaného štátom. Vláda SR chce zároveň zásadne zmeniť to, čo sa testuje – od vedomostí k zručnostiam a od merania výstupu k meraniu pridanej hodnoty školy pri vzdelávaní žiakov. Testovanie nebude exkluzívnym nástrojom hodnotenia kvality. Vláda SR zavedie nový systém povinného interného a externého hodnotenia kvality vzdelávania základných a stredných škôl, ktorého cieľom bude nastaviť komplexné zrkadlo škoľe, ale aj zvýšiť dostupnosť informácií o výstupoch a výsledkoch škôl pre verejnosť.

Vláda SR odstráni zbytočnú byrokráciu na školách a voči školám tak, aby sa učitelia mohli sústrediť na čo najlepší výkon pedagogického procesu. Zharmonizuje legislatívne normy platné pre školy bez ohľadu na to, kto je ich zriaďovateľom.

Vláda SR zavedie povinný posledný ročník materskej školy s možnosťou alternatívnych riešení pre deti, u ktorých sa preukáže predpoklad úspešného zvládnutia školskej dochádzky aj bez účasti na predškolskom vzdelávaní, a zabezpečí zlepšenie predškolskej diagnostiky. Vláda SR podporí vznik materských škôl v lokalitách s ich nedostatočnou kapacitou.

Vláda SR prehodnotí význam špeciálnych škôl, prijme opatrenia na zabránenie segregácie na základe etnickej príslušnosti (vrátane testov školskej zrelosti v rómčine) a podporí čo najvyššiu integráciu detí so špeciálnymi potrebami a zlepšenie podmienok detí, pre ktoré integrácia nie je možná alebo prospešná. Integráciu musí sprevádzať vytváranie podmienok na zvyšovanie počtu špeciálnych pedagógov, pedagogicko-psychologických poradcov a asistentov na školách. Vláda SR iniciuje diskusiu o kodifikácii posunkového jazyka a rozšíri podporné služby pre zdravotne postihnutých.

Vláda SR postupne zavedie angličtinu ako povinný cudzí jazyk tak, aby každý absolvent strednej školy vedel plynule rozprávať po anglicky. Zároveň podporí výučbu ďalších cudzích jazykov a pripraví koncepciu smerujúcu k lepšiemu ovládnutiu cudzích jazykov, ktorej obsahom bude nielen zmysluplné a kontinuálne vzdelávanie v cudzích jazykoch, ale aj iné účinné nástroje podporujúce ich lepšie ovládanie. Vláda SR skvalitní výučbu slovenského jazyka na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín zmenou metodiky.

Vláda SR zruší monopol štátu na učebnice a otvorí trh s učebnicami, zároveň si však ponechá právomoc posúdiť a potvrdiť súlad obsahu učebníc so Štátnym vzdelávacím programom. Zavedie verejný Národný register učebníc Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Vytvorí podmienky pre umiestnenie učebníc na internete a pomôže školám efektívne učebnice nakupovať tak, aby to viedlo k úsporám a zároveň sa rešpektovala vôľa a dobrovoľné rozhodovanie škôl. Okrem vyriešenia problémov s chýbajúcimi učebnicami zvýši konkurenčné prostredie aj ich kvalitu. Vláda SR zabezpečí lepšie využívanie digitálneho vzdelávacieho obsahu, ako aj eLearningu na všetkých úrovniach vzdelávania.

Vláda SR považuje za svoj významný cieľ lepšie mzdové ohodnotenie pedagogických zamestnancov školstva. Na základe analýz a konzultácií so všetkými zainteresovanými prijme opatrenia na zabezpečenie vyrovnávania kvality pedagógov bez ohľadu na predmet a región. Vláda SR bude podporovať ďalšie vzdelávanie učiteľov s dôrazom na prípravu nových a zlepšovanie existujúcich školských vzdelávacích programov. Vylepší systém kariérneho rastu učiteľov tak, aby ho zbavila formalizmu a zdôraznila aktívnu prácu so žiakmi.

Vláda SR zrovnoprávni financovanie škôl a školských zariadení bez ohľadu na ich zriaďovateľa. Posilní finančnú a morálnu motiváciu zriaďovateľov organizovať kvalitné vzdelávanie čo najefektívnejším spôsobom a zabezpečí zverejňovanie zrozumiteľných informácií o tom, ako jednotlivé úrovne systému prerozdeľujú finančné prostriedky. Vláda SR posilní slobodu a transparentnosť v nakladaní s príjmami škôl a školských zariadení. Vláda SR zavedie financovanie školských klubov detí, školských stredísk záujmovej činnosti a centier voľného času prostredníctvom voľnočasových poukazov a zavedie ich centrálnu evidenciu tak, aby prostriedky boli naviazané na účasť detí a mládeže na voľnočasových aktivitách a zároveň sa zabránilo zneužívaniu či formálnemu vykazovaniu činnosti. S cieľom zvýšenia rovnosti šancí vláda SR finančne podporí debarierizáciu škôl a zvýšenie hygienických štandardov. Vláda SR vytvorí pozitívne motivačné nástroje, aby deti z extrémne chudobných rodín mohli pokračovať v štúdiu aj na strednej škole (štipendiá pokrývajúce všetky náklady). Vláda SR podporí konkurenciu medzi školami a vyššiu efektívnosť využívania zdrojov v školstve prostredníctvom podpory fyzickej mobility žiakov aj vo forme „školských autobusov“.

Vláda SR si uvedomuje, že v oblasti stredného školstva súčasný systém financovania pôsobí demotivačne z hľadiska kvality, a preto pri zmenách v rámci financovania škôl bude osobitne dbať na zlepšenie v tejto oblasti. Vláda SR podporí rozširovanie prijímania na stredné školy bez prijímacích skúšok na základe objektívneho hodnotenia schopností detí a zavedie zjednotenie systému štátnych maturitných skúšok na stredných školách. Vláda SR na základe analýzy trhu práce a zamestnávateľských združení zjednoduší štruktúru študijných odborov stredných odborných škôl a bude podporovať rozvoj odborného školstva smerom k posilneniu generických zručností, ale aj prepojenia na prax.

Vláda SR vytvorí podmienky pre zvýšenie celkového objemu športových aktivít žiakov počas vyučovania a vo voľnom čase. Škola bude otvorená po celý deň a vláda SR odstráni bariéry brániace tomu, aby škola bola využívaná pre šport a umenie aj v čase po vyučovaní. Vláda SR posilní základy pre zdravý životný štýl už v škole a prijme opatrenia na zlepšenie kvality školského stravovania. Vláda SR podporí opatrenia na zaistenie vyššej bezpečnosti na školách.

Vysoké školstvo a veda

V slovenskom vysokom školstve aj vo vede sa v ostatných rokoch prejavuje strata konkurencieschopnosti. V niektorých oblastiach sa situácia zlepšuje, no naši susedia aj iné vyspelé krajiny sa posúvajú vpred dynamickejšie. Pre Slovensko je dnes zásadnou otázkou, ako tento trend zmeniť. Vláda SR prijme ucelený súbor opatrení, ktoré posilnia kvalitu

slovenských vysokých škôl a ostatných výskumných ustanovizní a zlepšia ich postavenie v medzinárodnej súťaži.

Vláda SR prehodnotí posledné novely vysokoškolského zákona, ktoré „zakonzervovali“ nedostatky vo vysokoškolskom systéme a zabrzdili jeho kvalitatívny rozvoj. Na zabezpečenie vyššej kvality vysokoškolského vzdelávania však okrem legislatívy využije celé spektrum nástrojov verejnej politiky vrátane finančných a informačných.

Vláda SR zavedie medzinárodné štandardy kvality do akreditačného procesu vysokých škôl vrátane majoritnej účasti zahraničných hodnotiteľov a zmeny kritérií akreditácie tak, aby zabezpečila náročnejšie a pravdivejšie hodnotenie kvality vzdelávania a výskumu. Vláda SR považuje za nevyhnutné zabezpečiť vyššiu administratívnu a odbornú podporu pre činnosť Akreditačnej komisie ako základného garanta kvality vysokoškolských študijných programov a chrániť jej nezávislosť od politických a lobistických tlakov. Cieľom je umožniť Akreditačnej komisii intenzívnejšiu a častejšiu kontrolu reality namiesto jednorazovej kontroly predkladaných dokumentov.

Vláda SR prijme kroky na zníženie administratívnej náročnosti akreditačného procesu, zároveň však účasť zahraničných expertov znamená, že dokumentácia k akreditácii bude predkladaná v anglickom jazyku. Vláda SR zabezpečí, aby akreditácia preskúmala, akými procesmi vysoká škola zabezpečuje rovnakú kvalitu a náročnosť štúdia pri externom štúdiu.

Vláda SR bude aktívne vystupovať proti podvodom a nešvárom, ktoré sa v slovenskom vysokom školstve zakorenili nielen na úrovni jednotlivcov, ale celých inštitúcií. Vláda SR vytvorí mechanizmus na odobratie podvodne získaných vysokoškolských a vedecko-pedagogických titulov, ktorý bude riešiť individuálne aj systémové zlyhania. Zároveň obmedzí umelé motivácie pre ich získavanie.

Vláda SR vytvorí motivačný finančný nástroj pre vysoké školy, ktoré majú ambíciu a kapacitu výrazne zvýšiť svoju kvalitu a medzinárodnú konkurencieschopnosť a byť ťahúňom zlepšenia celkového stavu slovenských vysokých škôl. Tento nástroj bude na súťažnom základe podporovať projekty vysokých škôl a následne odmeňovať úspech. Vláda SR podporí zdokonalenie súčasného systému financovania vysokých škôl využitím menšieho, na výstupy a najmä na výsledky zameraného počtu indikátorov, a to s váhou výstupov vo vedeckej činnosti primeranou misii vysokej školy. Zároveň bude účinnejšie motivovať vysoké školy k spolupráci so súkromným sektorom vrátane získavania prostriedkov z neverejných zdrojov.

Vláda SR odbúra prekážky pre príchod pracovísk špičkových univerzít a výskumných inštitúcií na Slovensko a bude ich vstup finančne stimulovať. Zároveň bude najmä prostredníctvom súťažných programov aktívne podporovať a financovať prílev medzinárodne uznávaných vedcov a pedagógov na Slovensko aj individuálne či v malých kolektívoch. Vláda SR zmení legislatívu tak, aby umožňovala rýchly kariérny postup excelentným pedagógom a výskumníkom, čím chce zároveň podporiť návrat slovenských kapacít zo zahraničia.

Problémom slovenskej vedy je nielen obmedzený objem finančných prostriedkov, ale aj spôsob ich použitia, ktorý dnes nezabezpečuje ich koncentráciu na najlepšie výskumné tímy a inštitúcie. Vláda SR preto zvýši objem finančných zdrojov do vedy, ale len smerom k najlepším tímom a pracoviskám. Dosiahnutie tohto záväzku vyžaduje vedomú koncentráciu prostriedkov do náročných a na súťažnom princípe založených nástrojov a povinné zapojenie kvalitných zahraničných hodnotiteľov do rozhodovania o nich. Tieto nástroje bude vláda SR využívať pri podpore špičkových celonárodných programov doktorandského vzdelávania, vytvorených na princípe spájania tých najlepších kapacít v rámci krajiny a ich prepojenia na zahraničie.

Vláda SR v tejto súvislosti vytvorí nový systém inštitucionálneho a grantového financovania výskumu, ktorý bude transparentný, zrovnoprávni výskumné pracoviská bez

ohľadu na zriaďovateľa, bude oddelený od financovania vzdelávania a bude motivovať k zvyšovaniu spolupráce pracovísk v rámci vysokých škôl a iných výskumných inštitúcií. Vláda SR bude zvyšovať podiel súťažného financovania vedy vrátane súťažného financovania v oblasti miezd. V rámci tohto systému vláda SR podporí súťažné a transparentné nástroje na transfer technológií a poznatkov z akademického prostredia do praxe s podporou fondov EÚ, ako aj rozvoj výskumných centier a vedecko-technologických parkov európskej kvality.

Vláda SR transformuje Agentúru na podporu výskumu a vývoja (APVV) na nezávislú organizáciu a podporí jej rastúci význam pri financovaní výskumu a vývoja na Slovensku. Vláda SR vytvorí systémové opatrenia na zvýšenie úspešnosti slovenských subjektov v komunitárnych programoch Európskej únie a zjednoduší systém využívania štrukturálnych fondov na účely výskumu a vzdelávania. Vláda SR podporí vznik prestížnej národnej vedeckej ceny, o udelení ktorej bude rozhodovať komisia medzinárodne uznávaných vedcov.

Vláda SR bude presadzovať, aby čo najviac študentov slovenských vysokých škôl strávilo aspoň jeden semester na zahraničnej vysokej škole. Zvýši úlohu cudzieho jazyka vo vzdelávaní na vysokých školách s dôrazom na anglický jazyk, podporí študijné programy realizované bilingválne alebo úplne v cudzom jazyku a bude presadzovať, aby na vysokých školách bolo možné odovzdávať kvalifikačné práce v cudzích jazykoch. Aj ďalšími nástrojmi podporí vyšší prílev študentov zo zahraničia.

Vláda SR pripraví analýzu súčasnej situácie vo vyberaní poplatkov za štúdium a zavedie účinnejší postup proti nezákonnému a nespravodlivému vyberaniu poplatkov na vysokých školách.

Vláda SR podporí väčšiu rôznorodosť vnútornej organizácie a kompetencie vysokých škôl tak, aby bola zosúladená zodpovednosť s kompetenciami a školy mohli lepšie naplňať svoje rôznorodé misie. Vláda SR uskutoční reformu financovania sociálnej podpory študentov vysokých škôl a ich športových a kultúrnych aktivít tak, aby finančné prostriedky boli viazané na študenta, umožnili mu slobodný výber poskytovateľa služieb a odrážali sociálnu odkázanosť študenta. Vláda SR podporí vznik a rozvoj centier pomoci pre študentov so zdravotným postihnutím na vysokých školách.

Mládež a šport

Vláda SR zavedie zmenu financovania športu tak, aby sa väčší dôraz kládol na mládež, talenty a reprezentáciu, aby vznikli jednoznačné pravidlá budovania infraštruktúry a aby finančné prostriedky podporovali konkrétne aktivity, nie existenciu strešných organizácií. Výrazne zvýši podiel podpory športu rozdeľovanej podľa jednoznačných pravidiel a zavedie systém merania efektívnosti a účinku dotácií. Investície národného významu bude financovať na súťažnom základe.

Vláda SR bude klásť dôraz na to, aby športové aktivity a súťaže financované z verejných zdrojov boli určené nielen pre talentovaných, ale vďaka primeranej štruktúre pre všetkých. Podporí šírenie osvedy o športe a zasadí sa o zviditeľnenie úspešných mládežníckych trénerov.

V oblasti práce s mládežou vláda SR podporí projekty zvyšujúce spoločenskú angažovanosť a aktivitu mladých ľudí. Štátna podpora práce s mládežou bude vyvážená kombinovať podporu športových, kultúrnych a iných voľnočasových aktivít.

3.5 KULTÚRA

Vláda SR považuje kultúru za duchovný základ spoločnosti, ktorý je meradlom jej vyspelosti a súčasťou národnej identity. Zároveň chápe aj význam jej ekonomického potenciálu, ktorému sa v našich podmienkach zatiaľ neprispisuje adekvátny význam. Kultúrne

odvetvia dosiahli v roku 2003 v rámci EÚ väčší obrat ako výroba automobilov a prispeli k HDP EÚ viac ako potravinársky, odevný či chemický priemysel. Práve kultúra môže v najbližších rokoch zohrať významnú úlohu pri ekonomickom, sociálnom i environmentálnom rozvoji našej krajiny a posilniť jej konkurencieschopnosť.

Čiastkové zmeny, ktoré sa v oblasti kultúry doteraz realizovali, boli síce v mnohých prípadoch významné, ale nevedli k vytvoreniu komplexného funkčného modelu. Chýbali jasne zadefinované ekonomické nástroje kultúrnej politiky, väzby medzi štátnou a regionálnou kultúrou, neboli stanovené kompetencie rezortu kultúry vo vzťahu k iným rezortom či politickému systému ako celku. Aj verejné financie určené na kultúru mali v posledných rokoch zostupnú tendenciu, čo malo negatívny vplyv na celý kultúrny sektor. Vláda SR bude presadzovať modernú, transparentú a štruktúrovanú kultúrnu politiku, nadviaže na všetky pozitívne princípy vybudované v predchádzajúcich obdobiach, podporí optimálne vzťahy medzi kultúrou a ostatnými oblasťami, bude vytvárať adekvátnu kultúrnu klímu založenú na slobode, otvorenosti, tolerancii a kreativite, bude podporovať tvorbu, vznik nových hodnôt a diel, ako aj kultúrne hodnoty minulosti, prehlbovať medzinárodné väzby a spoluprácu v zmysle kultúrnej rozmanitosti a pluralizmu.

Vláda SR vypracuje Dlhodobé strategické priority kultúrnej politiky SR, ktoré budú rámcom pre rozvoj kultúry v nasledujúcom období.

Ekonomické, inštitucionálne nástroje a systémové riešenia

Hlavným cieľom vlády SR je zefektívnenie a rozšírenie systému viaczdrojového financovania kultúry s cieľom dosiahnuť súčinnosť medzi verejnými financiami a inými zdrojmi.

Vláda SR vytvorí podmienky pre efektívnejšie využitie finančných prostriedkov pre oblasť kultúry prostredníctvom štrukturálnych fondov a komunitárnych programov EÚ. Do operačných programov po roku 2013 zapracuje viac priorít pre kultúru (obnova kultúrneho dedičstva, rekonštrukcie a vybudovanie nových kultúrnych infraštruktúr, podpora vzdelávania a odbornej prípravy v rámci kultúrneho sektora, podpora partnerstiev medzi kultúrnym sektorom a ostatnými odvetviami). Úspešné projekty komunitárnych programov budú mať garanciu podpory spolufinancovania z dotačného systému MK SR.

Vláda SR podporí iniciatívy zamerané na kreativitu a vytváranie synergií medzi kultúrou, vzdelávaním a priemyslom a vytvorí špeciálny prierezový program štátnej podpory.

Vláda SR prehodnotí decentralizáciu v oblasti kultúry.

Vláda SR posilní právnu subjektivitu národných kultúrnych inštitúcií, zvýši ich autonómnosť a odbornú nezávislosť od politiky.

Vláda SR vytvorí podmienky na účinnú a transparentnú podporu neštátnej kultúry reštrukturalizáciou dotačného systému MK SR. Vymaní grantový systém spod netransparentného vplyvu záujmových skupín, zavedie zjednodušenie aplikačného procesu, prehľadnejšiu administráciu. Ako jeho súčasť zavedie kontinuálne financovanie vybraných kultúrnych projektov s celoeurópskym a medzinárodným dosahom.

Vláda SR navrhne novelu zákona, ktorou sa dvojpercentná dodatočná daň zmení na dobrovoľné príspevky, a navrhne transformáciu umeleckých fondov na nadácie. Zároveň bude hľadať účinné legislatívne a iné nástroje na podporu pôvodnej tvorby vo všetkých oblastiach umenia.

Ochrana kultúrneho dedičstva

Vláda SR vylepší legislatívne prostredie v oblasti kultúrneho dedičstva a pripraví strednodobé strategické materiály, ktoré stanovia priority a ciele v oblasti rozvoja múzeí, galérií a knižníc, ako aj pamiatkového fondu.

Vláda SR bude realizovať projekty digitalizácie kultúrneho dedičstva a implementovať príslušné programy. Posilní postavenie knižníc ako centier vedomostí a poznania, využívajúc súčasné informačno-technologické možnosti. Zároveň podporí využívanie kultúrnych služieb pamäťových inštitúcií, múzeí a galérií na rozvoj cestovného ruchu.

Vláda SR zachová a obnoví pamiatky kultúrneho dedičstva aj s pomocou efektívneho využitia štrukturálnych fondov v novom programovacom období.

Umenie a štátny jazyk

Vláda SR vytvorí podmienky na stabilizáciu erbových inštitúcií v oblasti umenia a kultúrneho dedičstva, bude pokračovať v rekonštrukcii sídelných budov, modernizácii a dobudovaní technického zázemia.

Vláda SR prijme opatrenia na úpravu predmetu činnosti štátnych inštitúcií tak, aby tieto inštitúcie účinnejšie plnili svoje poslanie smerom k odbornej i širokej verejnosti. Súčasne bude hľadať možnosti na vytvorenie chýbajúcich článkov v súčasnej inštitucionálnej štruktúre kultúry na Slovensku.

Vláda SR bude hľadať účinné nástroje na zvýšenie dostupnosti umenia ako osobitého prostriedku celoživotného rozvíjania a kultivovania osobnosti s dôrazom na mladú generáciu (bezplatné dni pre deti, študentov a dôchodcov).

Vláda SR zabezpečí ochranu a rozvoj štátneho jazyka a bude dbať o posilnenie postavenia štátneho jazyka ako nástroja komunikácie a integrácie spoločnosti v súlade so zásadami nediskriminácie, aby sa zabezpečili práva príslušníkov národnostných menšín na úrovni roku 2006. Odstráni nezmyselné reštrikcie a obmedzenia v zákonoch týkajúcich sa národnostných menšín.

Médiá a audiovizia

Vláda SR zruší koncesionárske poplatky a vytvorí nový legislatívny rámec financovania, organizácie a fungovania verejnoprávnych médií s cieľom zvýšiť efektivitu ich činnosti a posilniť ich verejnoprávny charakter. Bude komplexne riešiť jednotný systém označovania televíznych programov s dôrazom na ľudskú dôstojnosť a ochranu maloletých.

Vláda SR prehodnotí uplatňovanie tlačového zákona a vykoná potrebné legislatívne zmeny, najmä zrušenie práva na odpoveď, najmä verejného činiteľa. Vláda SR transformuje Tlačovú agentúru SR. Na medzinárodnej úrovni podporí lepšiu ochranu detí pred nástrahami internetu (šikanovanie, násilie, obťažovanie, pornografia).

Vláda SR bude aj naďalej vytvárať podmienky na záchranu a obnovu audiovizuálneho dedičstva, na jeho zachovanie pre ďalšie generácie a na jeho systematické sprístupňovanie na kultúrne, vzdelávacie, prezentačné aj obchodné účely.

Znevýhodnené skupiny, cirkvi a náboženské spoločnosti

Vláda SR vytvorí podmienky pre uľahčenie prístupu ku kultúre a informáciám pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva a bude napomáhať napĺňanie ich kultúrnych potrieb a vyrovnanie šancí v oblasti kultúry.

Vláda SR bude naďalej rozvíjať doterajšiu úspešnú spoluprácu a korektný dialóg s predstaviteľmi cirkví a náboženských spoločností a otvorí celospoločenskú diskusiu o problematike financovania cirkví.

Zahraničná spolupráca

Vláda SR vytvorí efektívny systém financovania priorít štátu v oblasti medzinárodnej kultúrnej spolupráce a prezentácie slovenskej kultúry a umenia ako súčasť komplexnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí. Zároveň vytvorí podmienky na zintenzívnenie

medzinárodnej mobility umelcov, kultúrnych pracovníkov a študentov umeleckých a kultúrnych odborov prostredníctvom špeciálneho grantového programu. Vláda SR podporí prípravu a realizáciu projektu Európskeho hlavného mesta kultúry Košice 2013.

4. BEZPEČNÝ A EFEKTÍVNY ŠTÁT

4.1 SPRAVODLIVOSŤ

Právny štát

Kvalita právnych predpisov, úroveň vymožitelnosti práva, spôsob fungovania úradov a súdov ovplyvňujú život každého človeka. Súčasná situácia v justícii, nízka úroveň vymožitelnosti práva, stav korupcie a klientelizmu, ako aj spôsob a metódy vládnutia vytvorili na Slovensku atmosféru všeobecnej nedôvery voči štátnym inštitúciám, súdom a sudcom a právnemu štátu.

Dôvera je základom vzťahu občana k štátnym inštitúciám, aj súdom. Štát má možnosti, ako získať a udržať dôveru vlastných občanov. Pretože štát pravidlami, ktoré tvorí, vytvára prostredie, v ktorom sa ľudia môžu domôcť svojich práv.

Obnovenie dôvery v spravodlivosť, v štát a jeho inštitúcie vyžaduje zmenu vo faktickom fungovaní štátnych inštitúcií. Cieľom je, aby sa ľudia mohli spravodlivosti fakticky a v primeranom čase domôcť, ale aj aby cítili, že štát takto môže fungovať a funguje.

Vláda SR chce obnoviť dôveru občanov v právny štát. Vláda SR bude preto presadzovať dôsledné dodržiavanie princípu, že štátne orgány môžu konať len v medziach zákona, a bude vytvárať priestor a mechanizmy na účinné uplatňovanie práv občanov a ľudských práv vrátane efektívneho prístupu k spravodlivosti.

Verejnú občiansku kontrolu považuje vláda SR za efektívny nástroj kontroly demokratických inštitúcií. Vláda SR má preto záujem vytvárať predpoklady pre účasť občanov na správe vecí verejných vrátane legislatívneho procesu, a to najmä rozširovaním prístupu k informáciám.

Právnemu a súdnemu systému na Slovensku dôveruje ani nie každý tretí občan.

Cieľom vlády SR je dlhodobou zvýšiť dôveryhodnosť demokratických inštitúcií vrátane justície a zvýšiť vymáhateľnosť práva. Vláda SR má preto záujem na dlhodobej udržateľnosti zmien v justícii a bude sa usilovať získať širšiu spoločenskú podporu pre svoje návrhy a opatrenia v tejto oblasti.

Podmienky garantujúce nestrannosť súdov pri rozhodovaní

Vo vzťahu k súdom je cieľom vlády SR vytvoriť také podmienky, aby sudy rozhodovali nestranne podľa práva a v primeranom čase a aby sa zvýšila dôvera ľudí vo vzťahu k súdom a právnemu systému vôbec. Vláda SR si je vedomá, že naplnenie tohto cieľa vyžaduje nastaviť vzťah medzi orgánmi správy súdov vrátane predsedov súdov a súdmi a sudcami. Tak, aby bolo zabezpečené efektívne fungovanie a spravovanie súdov na jednej strane a právomoci orgánov správy súdov nemohli byť zneužívané na priame ani nepriame ovplyvňovanie rozhodovania sudcov na strane druhej.

Vláda SR preto navrhne a zrealizuje zmeny v systéme správy justičných orgánov, ktoré zabezpečia transparentné a verejnou ľahko kontrolovateľné rozdeľovanie zdrojov prostredníctvom manažérskeho informačného systému na jednotlivé sudy podľa vopred stanovených kritérií tak, aby sa odstránil priestor na vnútornú korupciu na súdoch. Z toho istého dôvodu vláda SR prehodnotí aj druhy, výšku a spôsob poskytovania platových náležitostí sudcov a prokurátorov nad rámec funkčného platu sudcu, ktorý je odvodený od platu poslanca Národnej rady SR.

Vláda SR nepodporuje prelínanie výkonnej a súdnej moci v podobe obsadzovania funkcií vo vláde a štátnej správe sudcami s možnosťou bezprostredného návratu sudcu do talára. Vláda SR preto navrhne zmenu právnej úpravy, aby sudcovia nemohli bez uplynutia

akejkoľvek lehoty striedať sudcovskú funkciu s funkciou vo výkonnej moci, vrátane toho, že minister spravodlivosti nebude môcť kandidovať na predsedu Najvyššieho súdu SR.

Z rovnakých dôvodov vláda SR presadí, aby členmi Súdnej rady SR ani členmi orgánov sudcovskej samosprávy nemohli byť predsedovia a podpredsedovia súdov ako predstavitelia výkonnej moci na súdoch, a navrhne oddelenie Súdnej rady SR od Najvyššieho súdu SR vrátane ústavného návrhu, aby predseda Najvyššieho súdu SR nebol predsedom Súdnej rady SR.

Vláda SR v záujme zvýšenia dôveryhodnosti Súdnej rady SR bude presadzovať, aby sa pri výbere kandidátov do Súdnej rady SR prednostne kládol dôraz na odbornú a morálnu zdatnosť týchto osôb. S cieľom otvorenia neprimerane uzatvoreného súdneho systému bude vláda SR presadzovať aj kandidátov, ktorí nie sú sudcami, tiež verejné rokovania Súdnej rady a povinnosť Súdnej rady odôvodňovať svoje rozhodnutia. Vláda SR navrhne ústavnú zmenu, aby členmi Súdnej rady mohli byť aj neprávniky.

Vláda SR navrhne zmenu predpisov o disciplinárnom konaní voči sudcom a zmenu vytvárania disciplinárnych senátov tak, aby disciplinárny súd mal vytvorené podmienky na to, aby bol v opodstatnených prípadoch efektívnym orgánom očisty súdneho stavu, ale aby sa súčasne aj obmedzilo riziko jeho zneužitia. Vláda SR sa preto bude usilovať o zavedenie disciplinárnych senátov systémom náhodného výberu ad hoc zvlášť pre každé disciplinárne konanie a umožní občiansku kontrolu disciplinárnych senátov a ich konaní. Vláda SR súčasne navrhne, aby Súdna rada SR vzhľadom na to, že vytvára disciplinárne senáty, nemala právomoc iniciovať disciplinárne konania proti sudcom.

Náhodné pridelovania súdnych prípadov s využitím elektronickej podateľne vláda SR považuje za dôležitý nástroj na zúženie priestoru pre korupciu pri pridelovaní súdnych prípadov na všetkých súdoch vrátane Ústavného súdu SR.

Vláda SR navrhne zákonnú úpravu na posilnenie postavenia kolektívnych orgánov Najvyššieho súdu SR s cieľom zvýšiť kvalitu a transparentnosť rozhodovacích procesov dôležitých pre riadny chod Najvyššieho súdu SR, konkrétne vláda navrhne, aby sa posilnili právomoci pléna alebo kolégií Najvyššieho súdu SR pri prijímaní rozhodnutí na Najvyššom súde SR, najmä pokiaľ ide o rozvrh práce Najvyššieho súdu SR.

Vláda SR navrhne prechod správy rozpočtovej kapitoly Najvyššieho súdu a Súdnej rady, ako aj Generálnej prokuratúry SR pod správu Ministerstva spravodlivosti SR.

Vláda SR navrhne ústavnú zmenu funkčných období sudcov Ústavného súdu SR, aby sa zamedzilo zvoleniu väčšiny sudcov počas jedného volebného obdobia.

Otvorenosť a verejná kontrola justície

Vláda SR presadzuje otvorenosť a transparentnosť ako princíp v činnosti orgánov správy súdov a súdov umožňujúci verejnú kontrolu ich činnosti. Vláda SR považuje verejnú kontrolu rozhodovacej činnosti súdov v demokratickej spoločnosti za najefektívnejší spôsob, ako dosiahnuť ochranu práv občanov, účastníkov konaní v primeranom čase a súčasne ochranu sudcov pred ovplyvňovaním ich rozhodovacej činnosti.

Vláda SR preto presadí zákonnú povinnosť súdov zverejňovať všetky súdne rozhodnutia na internete a postupne vytvorí podmienky na elektronické nahrávanie všetkých pojednávaní. Vláda SR bude preto tiež podporovať elektronizáciu súdnictva, ktorá umožní, aby účastníci konania mohli so súdom komunikovať elektronicky a mohli sledovať procesný stav konania prostredníctvom internetu, aby prostredníctvom internetu mal každý prístup k prehľadu o pojednávaniach na súdoch. Vláda SR zabezpečí, aby mal každý súd svoju internetovú stránku so základnými informáciami (adresa, kontaktné telefónne čísla, zoznam sudcov, úradné hodiny, rozvrh práce sudcov a pod.) v jednoducho dostupnej a zrozumiteľnej podobe, ako aj so štatistikou jeho rozhodovacej činnosti.

Vláda SR bude podporovať uskutočnenie nezávislých občianskych monitoringov na súdoch.

Dôvera v justičný stav

V záujme posilnenia dôvery v justičný stav vláda SR bude presadzovať právnu úpravu, aby výberové konania na sudcov, vedúcich prokurátorov, prokurátorov a čakateľov prokuratúry boli transparentné a otvorené pre všetkých uchádzačov, ktorí spĺňajú zákonom stanovené kritériá. Vláda SR navrhne zákonný mechanizmus výberových konaní a tvorby výberových komisií, ktorý zabezpečí výber najkvalitnejších uchádzačov, vrátane predsedov súdov a pre všetkých uchádzačov rovnosť šancí. V záujme prelomenia neprimeranej uzatvorenosti justície väčšinu členov výberových komisií nebudú menovať justičné inštitúcie.

Vláda SR z rovnakých dôvodov navrhne zákonnú úpravu hodnotenia výkonu funkcie sudcov, ktorá určí presné kritériá, proces a dôsledky hodnotenia práce sudcov s možnosťou straty funkcie sudcu, ak sa preukáže, že sudca stratil odbornú alebo morálnu spôsobilosť byť sudcom. Vláda SR bude presadzovať otvorenosť a transparentnosť hodnotenia sudcov vrátane zverejnenia výsledkov hodnotenia ako spôsobu verejnej kontroly výkonu sudcovskej funkcie.

Vláda SR navrhne zavedenie povinných bezpečnostných previerok pre sudcov, ako aj pre kandidátov na sudcov.

Vláda SR navrhne právnu úpravu, ktorou vytvorí podmienky pre transparentné vymenovanie predsedov a podpredsedov súdov, ktorí reprezentujú výkonnú moc na súde, tak, aby bolo zabezpečené efektívne fungovanie a spravovanie súdov.

S cieľom efektívneho boja proti korupcii v oblasti justície vláda SR navrhne popri zverejnení majetkových priznaní sudcov aj zverejnenie majetkových priznaní prokurátorov a prehodnotí skutkovú podstatu trestných činov ovplyvňovania sudcovskej rozhodovacej činnosti. S cieľom zavedenia transparentných disciplinárnych konaní proti prokurátorom vláda SR navrhne právnu úpravu disciplinárneho konania prokurátorov analogicky ako u sudcov.

Vláda SR tiež zriadi linku na ohlasovanie prípadov korupcie v justícii a vo väzenstve.

Efektívna justícia

Vláda SR podporuje súdny manažment ako nástroj zefektívnenia práce na súdoch a bude postupne vytvárať podmienky na vytvorenie kvalitného podporného odborného tímu pre sudcu. Vláda SR preto navrhne zrušiť inštitút justičných čakateľov a súčasne vytvorí zákonné predpoklady pre stabilizáciu stavu vyšších súdnych úradníkov s možnosťou posilnenia ich kompetencií.

Vláda SR podporuje špecializáciu sudcov a bude vytvárať podmienky pre kvalitné vzdelávanie a tréning sudcov, súdnych úradníkov a prokurátorov (Justičná akadémia).

Vláda SR začne pracovať na príprave a prijatí moderného, efektívneho procesného poriadku pre vedenie súdneho konania v civilných konaniach so zavedením účinných nástrojov, ktorými sa zamedzí priet'ahom v súdnych konaniach.

Vláda SR zjednoduší prístup k súdu rozšírením možnosti používania formulárov a zjednodušených procesných postupov. Vláda SR navrhne novú zákonnú úpravu doručovania súdnych písomností inšpirovanú českým modelom.

Vláda SR vyvolá verejnú odbornú diskusiu o zriadení Najvyššieho správneho súdu SR, ktorý by umožňoval účinnejšiu ochranu práv občanov, ktoré boli porušené rozhodnutiami a postupmi orgánov verejnej správy. Zavedenie Najvyššieho správneho súdu SR by súčasne znamenalo odčlenenie správnej agendy z Najvyššieho súdu SR a súvisiacu rekonštrukciu Najvyššieho súdu SR, ako aj prehodnotenie pôsobnosti Ústavného súdu SR.

Vláda SR uskutoční rekonštrukciu Centra právnej pomoci s cieľom zvýšiť jeho dostupnosť, odbornosť a rozsah služieb pre nemajetných. Vláda SR bude presadzovať

posilnenie úlohy prevencie Centra právnej pomoci pred eskaláciou právnych problémov u nemajetných a pri zvyšovaní právneho vedomia všeobecne v spoločnosti ako nástroja na ochranu práv pre každého. Cieľom vlády SR je tiež vytvorenie siete existujúcich inštitúcií na ochranu ľudských práv.

Vláda SR bude pri výkone dohľadu vo vzťahu k exekútorom, notárom, správcom, mediátorom, znalcom, tlmočníkom a prekladateľom postupovať tak, aby výsledkom jej činnosti bolo zlepšenie služieb pre občanov.

Vláda SR uhradí dlhy štátu voči advokátom, znalcom, notárom, tlmočníkom a prekladateľom za ich poskytnuté služby.

Trestná politika štátu a väzenstvo

V oblasti trestného konania vláda SR navrhne také zmeny, aby sa zabránilo obštrukciám obžalovaných, a súčasne rozšíri oprávnenia ministra spravodlivosti podávať dovolanie v trestných veciach aj o skutkové otázky.

S cieľom účinne postihovať závažnú organizovanú kriminalitu vláda SR zväzi zavedenie obligatórneho trestu prepadnutia majetku pri takejto závažnej kriminalite. Vláda SR bude presadzovať zákonnú právnu úpravu účinnej trestnej zodpovednosti právnických osôb.

Vláda SR navrhne a bude presadzovať posilnenie postavenia Špecializovaného trestného súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry formou ústavného zákona.

Vláda SR posilní procesnú nezávislosť prokurátora a zmení postavenie ministerstva spravodlivosti voči prokuratúre pri vydávaní všeobecne záväzných stanovísk ministra spravodlivosti.

Vláda SR bude reflektovať potreby väzenstva a s týmto cieľom stabilizuje personálne zabezpečenie Zboru väzenskej a justičnej stráže, podľa možností rozpočtu bude rozširovať kapacity väznic a usilovať sa o posilnenie nástrojov reálnej prevýchovy odsúdených v rámci starostlivosti o odsúdených počas výkonu trestu odňatia slobody a po ňom.

Vláda SR sa bude pri rešpektovaní ich ľudskej dôstojnosti usilovať o čo najskoršie vybudovanie špeciálneho zariadenia pre zabezpečenie starostlivosti o duševne chorých a nebezpečných páchatel'ov sexuálnych zločinov a recidivistov, ktorí si vyžadujú osobitné podmienky pre ochranu ich samých i verejnosti.

4.2 VNÚTORNÝ PORIADOK A BEZPEČNOSŤ

Zákonnosť a poriadok v štáte a bezpečnosť jeho občanov sú trvalým predpokladom zdravého vývoja každej spoločnosti. Vláda práva a dodržiavanie zákona je základom slobodnej spoločnosti. Kľúčovými inštitúciami pre bezpečnosť občanov, poriadok a zákonnosť sú polícia a ďalšie represívne zložky štátu. Vláda SR bude od nich so všetkým dôrazom vyžadovať napĺňanie ich základného poslania a tým je tvrdosť k zločinu a slušnosť voči občanom. Funkcia ochrany vnútorného poriadku a bezpečnosti však nemôže byť len vecou týchto zložiek. Vláda SR bude presadzovať, aby svoj podiel zodpovednosti prevzali s oveľa väčšou vážnosťou aj ďalšie subjekty štátu kompetentné v oblasti vnútorného poriadku a bezpečnosti. Väčšiu zainteresovanosť pri ochrane života, zdravia, majetku, práv a slobôd občanov očakáva aj od orgánov samosprávy obcí a miest i od samotných občanov.

Predovšetkým Policajný zbor musí dôslednejšie a efektívne využívať svoje oprávnenia, personálny potenciál, zdroje a prostriedky na zvýšenie pocitu bezpečia a istoty občanov. Vláda SR bude požadovať väčšiu otvorenosť polície voči občanom, zlepšenie vzájomnej komunikácie a účinnejšie využívanie podnetov občanov. Vláda SR začlení Železničnú políciu do organizačnej štruktúry Policajného zboru a úrad hraničnej

a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR do organizačnej štruktúry prezídia Policajného zboru.

Vláda SR je pevne rozhodnutá viesť razantnejšie zásahy a tvrdšie postihovať organizovaný zločin. Prijme systém ochrany oznamovateľov závažnej kriminality a zefektívni inštitút spolupracujúceho obvineného. Úpravou trestnoprávných predpisov zlepši využívanie operatívno-pátračej činnosti a informačno-technických prostriedkov.

Vláda SR zameria pozornosť aj na drobnú kriminalitu, s ktorou sa občania stretávajú najčastejšie. Okrem iného posilnením počtu policajtov v hliadkovej službe, predovšetkým v problematických oblastiach. Posilní ochranu majetku občanov žijúcich v blízkosti sociálne odkázaných spoločností. Zasadí sa za budovanie dôvery rómskej komunity k inštitúciám štátu (integrácia Rómov do Policajného zboru, obecnej polície), a to aj jej zvýšenou ochranou pred úžerníctvom. Vláda SR predloží návrh novej právnej úpravy postavenia a činnosti obecnej polície. Finančne bude podporovať preventívne programy a projekty budovania kamerových monitorovacích systémov obcí pre väčšiu bezpečnosť ľudí a majetku, vytlačanie vandalizmu a výtržností z verejných priestranstiev a centier miest so zvýšeným výskytom kriminality a porušovania verejného poriadku.

Pri priestupkoch typu drobných krádeží vláda SR posúdi možnosť zavedenia povinnosti nahradiť škodu vo výške dvojnásobku spôsobenej ujmy, a to formou odpracovania verejnoprospešných prác alebo finančne. Za maloleté osoby by táto povinnosť pripadla rodičom alebo zákonným zástupcom.

Vláda SR prijme nový strategický celospoločenský plán smerovania Slovenskej republiky v oblasti prevencie kriminality na najbližšie roky. Považuje za dôležité dobudovať a stabilizovať vytvorené štruktúry systému prevencie kriminality na národnej a regionálnej úrovni a realizovať systémové riešenie financovania prevencie kriminality a vzdelávania na úseku prevencie.

Boj proti korupcii bude patriť medzi hlavné priority vlády SR. Vláda SR bude pôsobiť na to, aby sa posilnili a zlepšili väzby medzi políciou, prokuratúrou a súdmi v záujme urýchlenia a vyššej efektívnosti konania v závažných korupčných kauzách v celom reťazci, počínajúc odhalením, vyšetrovaním, obžalobou a končiac odsúdením páchatel'a. Efektívnym využívaním policajných kapacít, legislatívnych i technických prostriedkov a nástrojov chce dosiahnuť väčšiu úspešnosť v odhaľovaní prípadov korupcie. Vláda SR bude presadzovať kvalitnejšie budovanie špecializovaných zložiek polície, osobitne sprísnením výberu policajtov a získaním špičkových špecialistov zo súkromného sektora do úradu boja proti korupcii a úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru. Vláda SR podporuje iniciatívy na vytvorenie európskej antikorupčnej siete. Dorieši trestnoprávnu úpravu postihu korupcie a pripraví novú zákonnú úpravu s cieľom zvýšenia transparentnosti financovania politických strán a hnutí a volebných kampaní všetkých druhov volieb v súlade s odporúčaniami skupiny štátov Rady Európy proti korupcii (GRECO). Vláda SR sa zaväzuje urobiť viac ako doteraz aj v oblasti zvyšovania právneho vedomia občanov, prekonávania vžitých, zakorenených postojov a zmýšľania, s akým dnešná spoločnosť pristupuje k tomuto negatívnemu javu.

Vláda SR vytvorí, predovšetkým v službe finančnej polície Policajného zboru, potrebné podmienky na dôsledné uplatňovanie zákona o preukazovaní pôvodu majetku, aby sa stal účinnou hrozbou pre nadobúdanie majetku z nelegálnych príjmov a efektívnym nástrojom odnímania takto získaného majetku.

Vláda SR vyhlasuje, že akékoľvek prejavy extrémizmu v našej spoločnosti nemajú miesto. Využije všetky zákonné právomoci a nástroje v boji proti extrémizmu vrátane personálneho a odborného posilnenia štruktúr boja s extrémizmom a ďalej ich skvalitní. Vláda SR dostupnými prostriedkami zabráni tomu, aby extrémisti brali do svojich rúk iniciatívu v riešení problémov rómskej komunity. Vláda SR bude presadzovať nulovú toleranciu

k individuálnemu, skupinovému a inštitucionálnemu násiliu páchanému v rozpore s princípmi ľudských práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi. Po vykonaní analýzy súčasného stavu schválí novú koncepciu boja proti extrémizmu.

Vláda SR podporí dobudovanie analyticko-koordinačného centra boja proti organizovanému zločinu. Posilní opatrenia v boji proti terorizmu s dôrazom na plnenie záväzkov Slovenskej republiky prijatých na úrovni orgánov Európskej únie. Prijme ďalšie nevyhnutné právne nástroje a prostriedky na elimináciu hrozieb spočívajúcich v legalizácii príjmov z trestnej činnosti a vo financovaní terorizmu. Bude pokračovať v preberaní základných medzinárodných štandardov do právneho poriadku Slovenskej republiky v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, financovania terorizmu a členov teroristických skupín, ako aj iného napomáhania ich nezákonnej činnosti.

Základný rámec protidrogovej politiky vlády SR bude aj v najbližšom období tvoriť Stratégia Európskej únie boja proti drogám na roky 2005 – 2012 aplikovaná na podmienky Slovenskej republiky v Národnej protidrogovej stratégii. Osobitný priestor bude vláda SR venovať boju proti distribúcii a spotrebe drog v oblasti represie, ale aj prevencie. Posilní zákonné a výkonné kompetencie Policajného zboru v oblasti boja proti drogám.

Vláda SR pripraví novú komplexnú národnú stratégiu boja proti obchodovaniu s ľuďmi a ochrany obetí tejto trestnej činnosti. Personálne a odborne posilní boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Zameria sa na prísnejšie postihovanie trestných činov obchodovania s ľuďmi, detskej pornografie, násilia proti deťom, sexuálneho zneužívania a týrania.

V roku 2009 sa Slovenská republika priblížila na dosah splnenia záväzku voči Európskej únii znížiť počet obetí dopravných nehôd do roku 2010 na polovicu. Vláda SR prijme opatrenia, aby úmrtnosť na cestách zostala na čo najnižšej úrovni. Bude presadzovať, aby výkon právomocí polície ešte viac smeroval k ochrane všetkých slušných vodičov a nekompromisnému postihu hrubosti, arogancie a pirátstva na cestách. Vláda SR prijme jasné pravidlá na obmedzenie voľnosti v rozhodovaní pri výbere pokút za priestupky v cestnej premávke. Policajný zbor nebude motivovaný k maximalizácii výnosov pokút za dopravné priestupky. Vláda SR zavedie objektívnu zodpovednosť za dopravné priestupky.

Vláda SR zabezpečí v rámci eGovernmentu vydávanie elektronickej identifikačnej karty a prispôsobí vydávanie dokladov tak, aby bola zaistená bezpečná identifikácia občanov v informačných systémoch eGovernmentu, využívanie zaručeného elektronickeho podpisu a aby bolo umožnené využitie dokladov a informačných systémov pre bezpečnú identifikáciu pri využívaní služieb i v súkromnom sektore.

Kvalitu práce a dobré výsledky Policajného zboru podmieňuje kvalita ľudského činiteľa a zvyšovanie spoločenského postavenia policajta. Systém vzdelávania a výchovy policajtov si vyžiada určité korekcie vrátane vytvorenia nadstavby na absolvovanie základnej policajnej prípravy v podobe zriadenia stálych poriadkových jednotiek. Budú slúžiť na získanie a upevnenie potrebných praktických návykov a služobnej disciplíny pred príchodom policajtov do výkonu služby.

Rizikovosť práce policajtov, nebezpečnosť a náročnosť plnených úloh a vysoká miera ich zodpovedností musia byť vyvážené uplatňovaním a zdokonaľovaním prvkov účinnej ochrany policajtov. Vláda SR bude zároveň klásť dôraz na kontrolu polície smerom dovnútra prostredníctvom kapacitného posilnenia a technického zabezpečenia kontrolných a inšpekčných mechanizmov a posilnenia systému nezávislosti inšpekčných orgánov. Od ministerstva vnútra bude vláda SR požadovať prijatie vlastných opatrení, resp. predloženie návrhov na odstránenie prekážok, ktoré sťažujú alebo znemožňujú odhaľovanie a účinné vyšetrowanie korupcie, nelegálnej spolupráce policajtov s kriminálnym prostredím a inej trestnej činnosti. Vláda SR podporí realizáciu projektu tzv. inteligentného policajta (bezhotovostné vyberanie pokút, kontrola vybavovania priestupkov technickými

prostriedkami), ktorý by mal zvýšiť transparentnosť vybavovania priestupkov v doprave a zamedziť korupcii policajtov.

Vláda SR zachová sociálny systém ozbrojených zložiek, Hasičského a záchranného zboru a Horskej záchranej služby. S cieľom zabezpečiť udržateľnosť a spravodlivosť tohto systému pripraví jeho zmeny, ktoré sa budú vzťahovať na nových príslušníkov prijatých do týchto zložiek po nadobudnutí účinnosti zmien. Vláda SR si dobre uvedomuje, že zhoršenie postavenia a podmienok práce polície vytvára riziká nárastu zločinnosti, a tým aj zníženia bezpečnosti občanov. Po už vykonaných zmenách v odmeňovaní a sociálnom zabezpečení policajtov, príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a Horskej záchranej služby sa zameria na bytovú politiku ako ďalší stabilizačný prvok. V oblasti materiálno-technického zabezpečenia policajtov dôjde v závislosti od finančných možností rezortu, aj s využitím fondov a finančných nástrojov Európskej únie a iných nástrojov zahraničnej pomoci, k ďalšej nevyhnutnej obmene a modernizácii techniky, výstroja a výzbroje, ako aj k rekonštrukcii objektov. Prioritu budú mať špecializované policajné útvary. Vláda SR zabezpečí prezbrojenie policajtov, predovšetkým v priamom výkone služby.

Vláda SR pripraví novú koncepciu bezpečnostného systému Slovenskej republiky s cieľom zabezpečiť jednotu krízového riadenia pri vojenských a nevojenských hrozbách a jeho efektívnejšie fungovanie na všetkých úrovniach. Súčasťou realizácie novej koncepcie bude vypracovanie návrhov všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré budú riešiť včasné prijímanie a realizáciu potrebných opatrení v krízovej situácii i v období mimo krízovej situácie. Vláda SR zavedie jednoduchšiu štruktúru bezpečnostného systému a vytvorí nevyhnutné podmienky na jeho transformáciu v súlade so schválenou Bezpečnostnou stratégiou SR a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. Za dôležitú úlohu v bezpečnostnom systéme pokladá vláda SR dosiahnutie kvalitatívne vyššieho stupňa zaručenia bezpečnosti občana a štátu.

Pri riešení následkov mimoriadnych udalostí (živelných pohrôm, havárií a katastrof) vláda SR bude klásť čoraz vyššie nároky na zabezpečenie ústavného práva občanov na ochranu ich života, zdravia, majetku a životného prostredia. Vláda SR bude vytvárať potrebné predpoklady na rozvoj systému civilnej ochrany do roku 2015 a plnenie záväzkov vyplývajúcich pre Slovenskú republiku zo strategických dokumentov EÚ, NATO a OSN. Zabezpečí rýchlejšiu a účinnejšiu pomoc obyvateľom po vzniku mimoriadnych udalostí a v krízových situáciách spoločným postupom pri nasadzovaní síl a prostriedkov všetkých zainteresovaných záchranných zložiek.

Vláda SR vybuduje lepšie fungujúci integrovaný záchranný systém integráciou a reštrukturalizáciou operačného riadenia orgánov krízového riadenia a základných záchranných zložiek najmä prostredníctvom rozvoja služieb na jednotnom európskom čísle tiesňového volania 112. Pripraví novú koncepciu organizácie, fungovania a rozvoja integrovaného záchranného systému na roky 2010 – 2015 s akčným plánom a nový zákon o integrovanom záchrannom systéme.

Vláda SR si uvedomuje, že vybavenosť Hasičského a záchranného zboru a podmienky jeho práce stále zaostávajú za štandardami vyspelých krajín EÚ. V rámci možností štátneho rozpočtu, fondov a finančných nástrojov EÚ a iných nástrojov zahraničnej pomoci nájde ďalšie zdroje na postupné zvyšovanie početných stavov hasičov, na materiálno-technické vybavenie a obnovu zastaranej techniky, ako aj na prebiehajúcu rekonštrukciu hasičských staníc. Podporí obnovu materiálno-technického vybavenia obecných hasičských zborov s cieľom zvýšenia ich akcieschopnosti a využitia pri zdolávaní požiarov, poskytovaní pomoci a pri vykonávaní záchranných a zabezpečovacích prác pri živelných pohrômach najmä v čase povodní. Vláda SR prikočí ku komplexnému riešeniu existujúcich problémov výkonu záchrany v horách s cieľom vytvorenia lepších podmienok na poskytnutie adekvátnej pomoci postihnutým príslušníkmi Horskej záchranej služby.

Po dva a pol roku od vstupu do schengenského priestoru je realitou, že Slovenská republika je jeho plnohodnotným členom. Pripravované opätovné hodnotenie Slovenskej republiky v roku 2012, resp. 2013 zaväzuje vládu nepoľaviť v úsilí o implementáciu schengenského *acquis*. Dokončenie súvisiacich opatrení na vnútorných hraniciach vrátane aktualizácie projektov na účely dočasného obnovenia kontroly vnútorných hraníc, skvalitňovanie fyzického a technického zabezpečenia vonkajšej štátnej hranice s Ukrajinou, medzinárodných letísk schengenského typu, dobudovanie schengenského informačného systému II. generácie a vízového informačného systému patrí medzi priority Slovenskej republiky pri zvyšovaní úrovne bezpečnosti a ochrany schengenského priestoru, realizácia ktorých bude financovaná aj z prostriedkov fondov EÚ.

Vláda SR bude skvalitňovať mechanizmy riadenia migrácie a integrácie cudzincov s dôrazom na zosúladienie a harmonizáciu jednotlivých postupov a politík v týchto oblastiach s vývojom a trendmi v rámci členských štátov EÚ. Slovenská republika sa bude zapájať v rámci rozdeľovania bremena migrácie do presídľovacieho procesu, prijímať migrantov z krajín Európskej únie zaťažených veľkým náporom migrantov, resp. z krajín, v prípade ktorých bolo na úrovni EÚ dohodnuté poskytnutie humanitnej pomoci na základe princípu solidarity. V oblasti azylovej problematiky sa vláda SR zameria na dokončenie druhej etapy budovania spoločného európskeho azylového systému. Bude podporovať súlad azylovej politiky a spoluprácu s ostatnými členskými štátmi EÚ, najmä na úseku zvyšovania kvality rozhodovacích postupov, a zasadí sa za vysokú úroveň ochrany inštitúcie azylu pred jeho zneužívaním. Dobuduje systém readmisných dohôd s Ruskom a Ukrajinou. Vláda SR pripraví koncepčné zámery migračnej politiky Slovenskej republiky na obdobie rokov 2011 – 2015.

Verejná správa

Prejavom modernej, vyspelej spoločnosti je stabilná, racionálne usporiadaná a občanom dobre slúžiaca verejná správa. Kritériom takejto verejnej správy je jej transparentnosť, úspornosť, dostupnosť, výkonové financovanie, decentralizácia a uplatňovanie trhových prvkov. Vláda SR chce vnieť väčšiu dynamiku do procesov modernizácie, ekonomizácie a informatizácie verejnej správy.

Modernizácia verejnej správy predstavuje dlhodobý a zložitý proces. Musí ju sprevádzať debyrokratizácia jej štruktúr a aparátu. Vláda SR uskutoční kroky smerujúce k zoštíhleniu a zefektívneniu verejnej správy. Zabezpečí vykonanie revízie všetkých úradov s prezumpciou nepotrebnosti, audity a reštrukturalizáciu ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Vláda SR bude presadzovať zracionalizovanie postupov a odbyrokratizovanie práce s informáciami v činnosti orgánov verejnej správy. Vynaloží potrebné úsilie na to, aby sa od občana nevyžadovali informácie v prípadoch, keď ich úrad má k dispozícii alebo keď môže tieto informácie získať iným spôsobom. Vláda SR zavedie princíp, podľa ktorého nedodržanie lehoty zo strany úradu bude zakladať právo občana na vrátenie správneho poplatku.

Vláda SR prehodnotí výsledky decentralizácie kompetencií na všetkých úrovniach verejnej správy. Prehodnotí uplatňovanie kompetencií na úrovni územnej samosprávy so zámerom nastavenia jasných pravidiel spolupôsobenia regionálnej a miestnej samosprávy.

Vláda SR uskutoční komunálnu reformu, ktorá bude motivovať obce k dobrovoľnej spolupráci, spájaniu administratívnych kapacít a k spájaniu obcí. Podporí budovanie spoločných obecných úradovní, ktoré by mali vytvoriť lepšie podmienky na kontakt občana s úradmi, zracionalizovať a skvalitniť činnosť orgánov miestnej samosprávy. Vláda SR sa zasadí o posilnenie nezávislosti kontroly územnej samosprávy.

V rámci ekonomizácie verejnej správy vláda SR posúdi možnosti ďalšej finančnej decentralizácie. Upraví systém prerozdeľovania verejných financií medzi jednotlivými úrovňami štátnej správy a samosprávy, ktorý zabezpečí ich spravodlivejšie použitie tak, aby

objem pridelených finančných prostriedkov zodpovedal rozsahu vykonávaných činností a finančnej náročnosti jednotlivých druhov správy.

Informatizácia zohráva pri riešení všetkých problémov vo verejnej správe rozhodujúcu úlohu. Základom je modernizácia všetkých existujúcich systémov, zavádzanie nových systémov, ich zosúladenie a integrovanie, dosiahnutie kompatibility a interoperability na všetkých úsekoch verejnej správy. Je to základný predpoklad pre poskytovanie kvalitných, rýchlych a dostupných služieb občanom. Vláda SR bude zároveň podporovať plnenie strategických úloh v oblasti informačnej bezpečnosti.

V záujme zvýšenia transparentnosti rozhodovacích procesov pri vynakladaní rozpočtových prostriedkov v oblasti vnútorného poriadku a bezpečnosti a v oblasti verejnej správy vláda SR bude rozvíjať a využívať možnosti dané integrovaným informačným systémom kapitoly ministerstva vnútra, najmä v oblasti projektového riadenia a pri analýzach efektívnosti rozpočtového hospodárenia jednotlivých subjektov.

Vláda SR bude širšie využívať a rozvíjať potenciál spolupráce orgánov verejnej správy s neziskovým sektorom. Vytvorí potrebný legislatívny rámec na to, aby sa neziskové organizácie mohli efektívnejšie podieľať na uspokojovaní potrieb občanov, zvyšovaní kvality ich života a kvality spravovania spoločnosti a demokracie posilnením účasti v rozhodovacích procesoch. Vláda SR vytvorí podmienky pre rozvoj dobrovoľníctva, vrátane definovania inštitútu dobrovoľníka. Vláda SR podporí aktivity charity, mimovládnych organizácií a kresťanských spoločenstiev, ktoré majú najlepšie výsledky, najmä z fondov EÚ.

Na úseku živnostenského podnikania vláda SR posúdi rozsah pôsobnosti živnostenských úradov v postavení jednotných kontaktných miest obstarávajúcich služby spojené s umožnením vstupu zahraničných i slovenských fyzických osôb aj právnických osôb do podnikania na území Slovenskej republiky. Preskúma možnosť zjednodušenia procesu vydávania preukazov o živnostenskom oprávnení pri voľných živnostiach a preskúma podmienky registrácie podnikateľskej činnosti u fyzických osôb a právnických osôb.

Vláda SR pripraví volebný kódex s cieľom priniesť prehľadnosť, zjednotenie terminológie a jednotnú úpravu niektorých ustanovení súčasných volebných zákonov. Vláda SR navrhne pravidlo: len jeden mandát pri poslancoch Národnej rady Slovenskej republiky a Európskeho parlamentu. Umožní voľby cez internet vrátane jediného elektronického identifikátora občana.

V súlade s Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy bude vláda SR pokračovať v pripájaní všetkých matričných úradov na centrálny informačný systém a v budovaní centrálnej databázy matričných udalostí v rámci celej republiky, ktorá bude poskytovať služby matričným úradom, ako aj verejnosti.

V oblasti nadobudnutia štátneho občianstva vláda SR stanoví prísne pravidlá a kontrolu jeho udeľovania. Zmení zákonnú úpravu, ktorou Slovenská republika reaguje na zákon Maďarskej republiky o dvojacom občianstve, tak, aby zmena eliminovala nežiaduce negatívne účinky tohto zákona na občanov Slovenskej republiky. Vláda SR zlepší služby občanom Slovenskej republiky dlhodobo pracujúcim a študujúcim v zahraničí, predovšetkým zrýchlením a zjednodušením matričných a iných administratívnych úkonov.

4.3 BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA A OBRANA

Bezpečnosť Slovenskej republiky je neoddeliteľne spätá s bezpečnosťou euroatlantického priestoru. Systém kolektívnej obrany NATO a Spoločná bezpečnostná a obranná politika EÚ poskytujú Slovenskej republike rozhodujúce bezpečnostné záruky. Spoločne s ostatnými medzinárodnými organizáciami, ktorých je Slovenská republika členom, predstavujú primárne nástroje na obhajobu a presadzovanie bezpečnostných záujmov

Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu bude vláda SR prispievať k zvyšovaniu ich akcieschopnosti a kredibility.

Vláda SR bude uskutočňovať bezpečnostnú a obrannú politiku tak, aby bola Slovenská republika schopná včas a primerane reagovať na situácie ohrozujúce bezpečnosť občanov, štátu a spojencov. Bude aktívne prispievať k zaručovaniu bezpečnosti a ochrane hodnôt, ktoré má spoločné so svojimi spojencami a partnermi.

Vláda SR, vychádzajúc z potrieb zaručenia bezpečnosti občana a obrany štátu pri zohľadnení strategických dokumentov NATO a EÚ vrátane novej Strategickej koncepcie NATO, vykoná strategické hodnotenie obrany Slovenskej republiky s cieľom definovať politicko-strategický rámec pre dlhodobý rozvoj obranného potenciálu Slovenskej republiky a ozbrojených síl vrátane zabezpečenia stabilného zdrojového rámca. V rámci tohto procesu prehodnotí základné bezpečnostno-politické a obranné dokumenty, aby korešpondovali so súčasnými reáliami medzinárodných vzťahov a globálneho bezpečnostného prostredia, ako aj s cieľmi definovanými v najnovších strategických dokumentoch NATO a EÚ.

Vláda SR na zabezpečenie procesu strategického hodnotenia obrany vytvorí podmienky pre širší dialóg s predstaviteľmi expertnej komunity, ako aj verejnosti na dosiahnutie celospoločenského konsenzu o otázkach bezpečnostnej politiky a obrany štátu, prioritách, cieľoch, úlohách a potrebách ozbrojených síl. Závery a odporúčania strategického hodnotenia obrany predloží na verejnú diskusiu najneskôr do konca roka 2012 a premietne ich do základných strategických a koncepcných dokumentov a súvisiacej legislatívy.

Vláda SR prijme systémové opatrenia na racionalizáciu a zvýšenie efektivity v oblasti manažmentu zdrojov, prehĺbi transparentnosť a hospodárnosť využívania finančných prostriedkov vyčleňovaných na obranu.

Vláda SR dokončí proces riešenia reštitučných nárokov vo Vojenskom obvode Javorina s cieľom navrátenia majetku oprávneným osobám.

Vláda SR presadí zmeny v systéme ochrany utajovaných skutočností s cieľom zjednodušiť manipuláciu a ich počet pri zaručení minimálneho bezpečnostného štandardu NATO a EÚ.

Vláda SR presadí systém pravidelného, objektívneho a transparentného hodnotenia výsledkov plnenia úloh rezortom obrany formou verejného odpočtu.

Vláda SR udrží vysokú angažovanosť ozbrojených síl v operáciách medzinárodného krízového manažmentu pod vedením medzinárodných organizácií a pri tvorbe síl vysokej pripravenosti NATO a EÚ. Svoje úsilie bude v súlade s prioritami zahraničnej a obrannej politiky Slovenskej republiky koncentrovať na pôsobenie v menšom počte operácií nasadzovaním kompaktných kontingentov budovaných na základe organických jednotiek. Prehodnotí mieru zapojenia Ozbrojených síl SR do operácií medzinárodného krízového manažmentu s cieľom ďalšieho posilnenia ich príspevku do operácie ISAF v Afganistane v súlade so stratégiou medzinárodného spoločenstva postupného odovzdávania zodpovednosti afganským inštitúciám.

Vláda SR využije slovenské predsedníctvo vo Vyšehradskej skupine, ako aj poľské a maďarské predsedníctvo v EÚ na zintenzívnenie stredoeurópskej spolupráce v oblasti bezpečnostnej politiky a na aktívnejšie presadzovanie slovenských záujmov v rámci NATO a EÚ.

Vláda SR presadí komplexný prístup orgánov verejnej moci pri tvorbe a nasadzovaní vojenských a civilných spôsobilostí na plnenie úloh v rámci medzinárodného krízového manažmentu.

Vláda SR bude presadzovať medzinárodnú spoluprácu v oblasti zdieľania spôsobilostí v záujme racionálneho využitia existujúcich zdrojov.

Vláda SR zabezpečí pokračovanie transformácie Ozbrojených síl SR v súlade so závermi strategického hodnotenia obrany, na čo vytvorí dlhodobu stabilnú, zodpovedajúcu

zdrojové podmienky. Za základné piliere transformácie považuje rozvoj ľudského potenciálu a modernizáciu ozbrojených síl.

Vo výcviku, vzdelávaní a ďalšej príprave príslušníkov Ozbrojených síl SR bude intenzívne a dôsledne využívať skúsenosti získané z pôsobenia v operáciách a medzinárodných formáciách.

Vláda SR zachová sociálny systém pre príslušníkov Ozbrojených síl SR. S cieľom zabezpečiť udržateľnosť a spravodlivosť tohto systému pripraví jeho zmeny, ktoré sa budú vzťahovať na nových príslušníkov prijatých do ozbrojených síl po nadobudnutí účinnosti týchto zmien.

Vláda SR položí dôraz na cielenú modernizáciu ozbrojených síl, ktorá umožní sústrediť limitované zdroje na postupnú komplexnú modernizáciu organických jednotiek zameranú na dosahovanie požadovaných spôsobilostí. Posúdi možnosť zavedenia a efektívneho využitia systému aktívnych záloh.

Vláda SR bude podporovať angažovanie obranného priemyslu Slovenskej republiky v medzinárodnom prostredí, predovšetkým v rámci modernizačných a bezpečnostných projektov NATO a Európskej obrannej agentúry. Vláda SR bude vytvárať priaznivé podmienky pre obranný výskum a vývoj so zameraním na zabezpečovanie potrieb Ozbrojených síl SR a na rozvoj spôsobilostí v tých oblastiach, kde je Slovenská republika schopná poskytnúť pridanú hodnotu v rámci medzinárodného spoločenstva.

Vláda SR zaručí adekvátnu pripravenosť ozbrojených síl rýchlo a účinne podporovať zložky integrovaného záchranného systému pri prevencii a riešení následkov živelných pohrôm, katastrof, priemyselných, dopravných alebo iných prevádzkových havárií, ktoré ohrozujú životy, zdravie a bezpečnosť občanov a spôsobujú veľké materiálne škody.

Vláda SR bude posilňovať občiansky charakter bezpečnostnej politiky a obrany štátu prostredníctvom pravidelného a otvoreného dialógu s odbornou verejnosťou a s občianskymi združeniami s profesionálnym vzťahom k ozbrojeným silám.

Vláda SR podporí účinnú verejnú diplomaciu na objektívne informovanie občanov o cieľoch, úlohách a potrebách Ozbrojených síl SR. Bude sa usilovať o udržanie vysokej úrovne dôvery občanov Ozbrojeným silám SR.

Vláda SR bude rozvíjať národné a vojenské tradície vedúce k posilňovaniu vlastenectva a bude venovať primeranú starostlivosť vojnovým veteránom.

4.4 ZAHRANIČNÁ POLITIKA

Zahraničná politika Slovenskej republiky bude čitateľná a dôveryhodná, reflektujúca hodnoty vyznávané Slovenskom a zdieľané euroatlantickým spoločenstvom. Bude ctíť a dodržiavať naše spojenecké záväzky. Ako člen EÚ a NATO sa bude aktívne podieľať na vytváraní systému medzinárodných vzťahov s centrálnou úlohou OSN, opierajúceho sa o základné demokratické hodnoty, práva a slobody, medzinárodné právo a efektívny multilateralizmus. Zahraničná politika bude slúžiť občanom Slovenskej republiky a ochraňovať ich záujmy. Bude kreatívna, aktívne vyhľadávajúca nové možnosti, koordinovaná a schopná presadzovať svoje ciele v spolupráci viacerých aktérov doma i v zahraničí. Bude sa vyznačovať komunikatívnosťou, otvorenosťou a vzájomným dialógom a spoluprácou s občianskou spoločnosťou pri tvorbe a hodnotení zahraničnej politiky.

Hodnotová zahraničná politika

Vláda SR bude dôsledne obhajovať záujmy Slovenskej republiky a jej občanov. Zahraničnopolitický záujem Slovenska bude vláda SR opierať o hodnoty, ako sú právo na život, osobná sloboda, zachovanie ľudskej dôstojnosti a ďalšie, tvoriace demokratický

poriadok základných ľudských práv a slobôd Slovenska. Bude presadzovať triezve vlastenectvo a vedomie európskej spolupatričnosti. Odmietne nacionalizmus, totalitné ideológie a etický relativizmus, ktorý oslabuje úctu k hodnotám. Na multilaterálnych i bilaterálnych fórach bude presadzovať princípy pluralitnej demokracie, právneho štátu, dodržiavanie ľudských práv a slobôd a bude bojovať proti prejavom extrémizmu, rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu. Bude obmedzovať oficiálne kontakty s krajinami, ktoré hrubo a flagrantne porušujú ľudské práva a slobody vlastných občanov, a naopak, zvýši podporu a zintenzívni vzťahy s ich občianskou spoločnosťou a aktivistami bojujúcimi za ľudské práva. Vo vzájomných vzťahoch medzi štátmi bude ctíť a rešpektovať zásady a normy medzinárodného práva a medzinárodno-právne záväzky SR. Dôsledne bude odmietať zasahovanie do suverenity Slovenskej republiky vrátane vytvárania inštitucionálnych väzieb medzi cudzím štátom a občanmi Slovenskej republiky bez dohody so Slovenskou republikou alebo praxe prijímania extrateritoriálnych právnych noriem. Bude sa zasadzovať za to, aby pôsobenie a rozhodnutia Rady Európy a Európskeho súdu pre ľudské práva rešpektovali princípy subsidiarity, proporcionality a zároveň sa vyhýbali súdnemu aktivizmu.

Dobrosusedské vzťahy, regionálna bezpečnosť a spolupráca

Vláda SR bude svojou vnútornou aj zahraničnou politikou opierajúcou sa o dobrosusedské vzťahy a regionálnu spoluprácu aktívne prispievať k stabilite a rozvoju stredoeurópskeho regiónu. Udrží tradičný a historicky sformovaný nadštandardný vzťah s Českou republikou, bude rozvíjať vzťahy s Poľskom, ktoré majú pre Slovenskú republiku osobitný význam a prekračujú regionálny rozmer, a Rakúskom najmä pri využívaní spoločného potenciálu rastu a regionálneho rozvoja.

Vláda SR osobitne chce zlepšiť vzťahy s Maďarskou republikou. Za základ rozvoja bilaterálnych vzťahov s Maďarskou republikou považuje Zmluvu o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci z roku 1995, ako aj členstvo oboch krajín v EÚ a NATO. V tomto rámci bude hľadať priesečníky spoločných záujmov a presadzovať pozitívnu a perspektívnu agendu vo vzájomných vzťahoch pre dobro občanov oboch štátov.

Bude budovať väčšiu dôveru a zefektívnenie činnosti V4, využívať jej potenciál na budovanie stability v regióne, rast prestíže a váhy jej členských krajín v EÚ. Rozšírený formát V4 plus zameria najmä na posilňovanie spolupráce v prioritných sektorálnych otázkach (infraštruktúra, energetika, fondy) a na podporu procesu rozširovania EÚ.

Bezpečná, ekonomicky napredujúca, demokratická a slobodná Ukrajina predstavuje významný prvok celoeurópskej stability. Vláda SR bude naďalej aktívne podporovať integračné a modernizačné zámery Ukrajiny, približujúce ju k priestoru bezpečnosti a prosperity, v ktorom je Slovenská republika ukotvená. S týmto cieľom bude vláda SR viesť intenzívny dialóg s predstaviteľmi vlády aj občianskej spoločnosti na Ukrajine. Modernizácia Ukrajiny, zlepšenie fungovania jej vnútorného trhu a posilnenie jej hospodárskeho rastu môžu vytvoriť aj viac príležitostí pre východ Slovenska.

Aktívna európska politika

Vláda SR chce viesť aktívnu európsku politiku odrážajúcu skutočnosť, že Slovensko nielen patrí do EÚ, ale ju aj spoluvytvára. Slovenská republika bude v rámci svojho pôsobenia v EÚ využívať nástroje, ktoré poskytuje Lisabonská zmluva, na presadzovanie svojich záujmov. Bude dôsledne uplatňovať princíp subsidiarity, zvlášť v takých oblastiach, ako sú občianske práva, sociálna politika, vzdelanie a kultúra. Bude presadzovať zásadné posilnenie mechanizmov na úrovni EÚ, najmä Paktu stability a rastu, vrátane sankcií s cieľom dlhodobu stabilizovať verejné financie krajín eurozóny. V oblastiach s rozhodovaním kvalifikovanou väčšinou bude Slovensko hľadať vhodné riešenia v spolupráci s krajinami s obdobnými záujmami. Bude využívať princíp jednoty myšlienky v rozhodnutiach EÚ, ktorý je základom spolupráce na báze dôvery a rovnosti medzi krajinami, v oblasti priamych daní, trestného

práva, rodinnej politiky, zahraničnej politiky a obrany. Bude monitorovať všetky legislatívne, ako aj nelegislatívne návrhy Európskej komisie tak, aby NR SR vedela využiť práva, ktoré jej vyplývajú z Lisabonskej zmluvy.

Stratégiu Európa 2020 a z nej vyplývajúce iniciatívy vláda SR vníma ako spoločný nástroj na presadzovanie reforiem v rámci EÚ, ktoré sú nevyhnutné z krátkodobého hľadiska na podporu prekonania krízy, zo strednodobého hľadiska na dosahovanie udržateľného a zdravého ekonomického rastu v EÚ, ako aj posilnenie Únie v procese globalizácie.

V rokovaníach o rozpočte po roku 2013 (viacročný finančný rámec) sa vláda SR bude snažiť o dosiahnutie optimálnej rozpočtovej pozície. Dôraz bude klásť predovšetkým na zachovanie čo najväčšieho podielu politiky súdržnosti na výdavkoch rozpočtu EÚ a na presmerovanie výdavkov rozpočtu EÚ na oblasti s vyššou pridanou hodnotou (zvyšovanie konkurencieschopnosti EÚ, vzdelávanie, výskum a inovácie).

Vláda SR podporí kroky smerujúce k posilňovaniu energetickej bezpečnosti EÚ, ktorá je pre SR kľúčovou otázkou jej domácej prosperity a bezpečnosti.

Vláda SR sa bude podieľať na cieľoch EÚ v oblasti znižovania emisií, posilňovania obnoviteľných zdrojov, zvyšovania energetickej efektívnosti. Bude presadzovať politiky a nástroje, ktoré zabezpečia nákladovú efektívnosť pri implementácii týchto cieľov a budú minimalizovať negatívne účinky na konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky.

Vláda SR bude podporovať pokračovanie rozšírenia Európskej únie. Očakáva zrýchlené prístupové rozhovory Islandu s EÚ a skoré ukončenie prístupových rozhovorov s Chorvátskom. Aktívne bude pomáhať v procese integrácie štátov západného Balkánu odovzdávaním svojich skúseností z európskej integrácie a uplatňovania vnútorných reforiem. Podporí rozvoj spolupráce v rámci Východného partnerstva a ponúkne konkrétnej integračnej perspektívy pre Ukrajinu. Slovenská zahraničná politika bude aktívne spoluvytvárať Východné partnerstvo a politiky Európskej únie voči postsovietskemu priestoru.

Garancie bezpečnosti, transatlantické vzťahy, vzťahy s USA

NATO je hlavným garantom bezpečnosti Slovenskej republiky. Vláda SR sa bude usilovať o posilňovanie spojeneckých väzieb v rámci organizácie a o jej úspešnú transformáciu tak, aby bola schopná reagovať na nové výzvy a hrozby. Bude aktívna v otázkach boja proti terorizmu a nešírenia zbraní hromadného ničenia tak na pôde OSN, ako aj v rámci inštitúcií a orgánov EÚ, NATO a OBSE. Bude presadzovať prevenciu a posilnenie globálnej, európskej a regionálnej bezpečnosti. Podporí užšiu vzájomnú spoluprácu NATO a EÚ tak, aby sa v maximálnej miere využili silné stránky oboch zoskupení pre rozvoj mieru, stability, bezpečnosti a prosperity v Európe a vo svete.

Vláda SR bude posilňovať transatlantickú väzbu vo všetkých jej aspektoch. Okrem oblasti bezpečnosti sa v bilaterálnych vzťahoch s USA zameria najmä na rozvoj ekonomickej spolupráce a spolupráce v oblasti vedy a rozvoja v záujme vytvárať lepšie podmienky pre ekonomický rast Slovenska a rozvoj vedomostnej spoločnosti.

Rusko, štáty východnej Európy, Strednej Ázie a južného Kaukazu

Vláda SR má záujem na dobrých politických, hospodárskych a kultúrnych vzťahoch s Ruskom. Ich hĺbku budú určovať hodnoty, ktoré vyznáva, a jasne definovaný záujem Slovenska. V bilaterálnej oblasti sa bude snažiť o pragmatický rozvoj vzájomne výhodných ekonomických vzťahov, prehĺbovanie kultúrnych stykov a vzájomného poznania. Slovensko je prirodzene zainteresované na modernom, pluralitnom, demokratickom Rusku rešpektujúcom slobodu jednotlivca a bude ho na tejto ceste podporovať bilaterálne aj prostredníctvom EÚ, NATO a ďalších medzinárodných organizácií. Bude podporovať silné a transparentné vzťahy EÚ s Ruskom (vrátane energetiky) a podporí členstvo Ruska

vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO). Vo vzťahu k ostatným štátom bude klásť dôraz na ekonomickú spoluprácu, demokratický rozvoj, podporu ich nezávislosti, budovanie štátnych kapacít a zabezpečovanie regionálnej spolupráce s využitím transformačných skúseností Slovenska.

Ekonomická politika v zahraničí

Zahraničná politika bude napomáhať zvyšovanie hospodárskeho rastu, prílev zahraničných investícií a tvorbu nových pracovných miest. Vláda SR preto vytvorí funkčný model jednotného riadenia zahraničnej služby s cieľom maximálne efektívneho využitia kapacít siete slovenských zastupiteľských úradov vrátane plnej integrácie OBEO do štruktúry MZV SR. Geografické rozloženie zastúpení bude zodpovedať hlavným ekonomickým záujmom Slovenska.

Rozvojová pomoc

Slovenská republika sa ako člen EÚ a OECD hlási k princípu medzinárodnej solidarity s chudobnými a menej rozvinutými krajinami sveta. Rozvojová pomoc vyjadruje charakter a schopnosti Slovenska i jeho občanov pomáhať iným. V súlade s európskymi princípmi a našimi záujmami sa vláda SR bude usilovať, aby oficiálna rozvojová pomoc bola transparentnejšia a účinnejšia. Zabezpečí, aby dôsledne vychádzala zo znalosti potrieb cieľových krajín i medzinárodného donorského prostredia a aby mohla flexibilne reagovať na aktuálne globálne výzvy a súčasne si udržať pragmatický rozmer (využitie transformačných skúseností SR). V bilaterálnom programe zníži počet cieľových krajín, zlepši programové riadenie, zavedie systém nezávislého monitoringu a vyhodnocovania úspešnosti projektov. Bude lepšie komunikovať dosiahnuté výsledky domácej i medzinárodnej verejnosti. Bude viesť dialóg s mimovládnyimi organizáciami a hľadať synergie s relevantnými medzinárodnými aktérmi. Podporí rozvojové vzdelávanie na školách a výchovu mladých ľudí vo vedomí solidarity a spolupatričnosti.

Pomoc a služby občanom v zahraničí, krajaniam

Občania Slovenskej republiky, ktorí sa ocitnú v zahraničí v núdzi, majú právo požiadať svoju vlasť o pomoc. Vláda SR sa postará, aby pomoc občanom Slovenskej republiky na ochranu ich záujmov a práv bola kvalitná, kvalifikovaná, rýchla, efektívna a dostupná. V krajinách, kde neexistuje zastúpenie Slovenskej republiky, sa dohodne na zastupovaní našich občanov s našimi najbližšími partnermi. Zlepši služby slovenským občanom dlhodobo pracujúcim alebo študujúcim v zahraničí, predovšetkým zrýchlením a zjednodušením matričných a iných administratívnych úkonov.

Vláda SR si praje, aby občania mohli byť na svoju vlasť v zahraničí hrdí. Vytvorí funkčný mechanizmus koordinovanej globálnej prezentácie Slovenska. Do procesu tvorby prezentačnej identity Slovenska prizve širšiu expertnú komunitu a bude spolupracovať s akademickým i podnikateľským sektorom.

Bude posilňovať rozvoj krajaných komunít v zahraničí a dbať o zachovanie a rozvoj ich kultúrnej identity a spätosti so Slovenskom.

Nové výzvy

Pri rýchlej dynamike zmien v bezpečnostnom prostredí bude vláda SR venovať zvýšenú pozornosť globálnym výzvam, ktoré môžu mať priamy dosah na SR (klimatické zmeny, chudoba, zdroje pitnej vody, migrácia, zlyhávajúce štáty, kybernetické útoky). V týchto otázkach sa bude aktívne zapájať do tvorby politiky EÚ a NATO, aby ich pozície na globálnej scéne odrážali aj dlhodobé záujmy Slovenskej republiky a jej občanov. Sformuluje čitateľný a vyvážený záujem Slovenskej republiky v otázke klimatických zmien. Podporuje

vytvorenie štruktúr krízového manažmentu a preventívnej diplomacie v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. Pri nedávnom náraste kybernetických útokov v našom okolí sa zasadí o posilnenie kapacít kybernetickej obrany v rámci strategického plánovania NATO.

Otvorenosť a verejná kontrola zahraničnej politiky

Aby mohla zahraničná politika lepšie slúžiť občanom, musí byť efektívna, ekonomická a legitímna. Vláda SR bude klásť dôraz na strategické plánovanie zahraničnej politiky. Širšie zmeny v zahraničnopolitickom prostredí si vyžadujú slovenského diplomata schopného flexibilne spolupracovať pri presadzovaní záujmov Slovenskej republiky s domácimi a zahraničnými partnermi, uplatniteľného v európskej diplomatickej službe. Kvalifikovanosť a profesionalita pracovníkov MZV SR povedie k zvýšeniu efektívnosti zahraničnej služby. Vláda SR prehodnotí sieť zastupiteľských úradov, aby zabezpečila ochranu záujmov a práv Slovenskej republiky a jej občanov pri lepšom zhodnotení verejných financií. Nadviaže na základy programového rozpočtovania a projektového riadenia. Prehodnotí efektívnosť a právnu formu Správy služieb diplomatickému zboru.

Zvýši legitimitu tvorby a výkonu zahraničnej politiky. Bude viesť aktívnu diskusiu o zahraničnej politike s občianskou spoločnosťou. Interakcia s ňou bude založená na komunikácii, koordinácii a kooperácii.

Zlepší systém ministerského vzdelávania, aby jeho výsledkom bola vyššia kvalita zamestnancov MZV SR a ich silnejšia angažovanosť v príprave domácich kapacít v zahraničnej politike. V súlade s cieľmi zahraničnej politiky podporí projektové prepojenia slovenských a zahraničných univerzít, výskumných centier, akademických inštitúcií a iných neštátnych organizácií.